

VERHOOGING VAN HET MENSELIJK ONDERZOEKPOTENTIEEL
EN
VERDIEPING VAN DE FUNDAMENTELE KENNIS OP SOCIAAL-ECONOMISCH GEBIED

Uitgave juli 2000

WERKPROGRAMMA

DERDE AANPASSING

VERHOOGING VAN HET MENSELIJK ONDERZOEKPOTENTIEEL
EN VERDIEPING VAN DE FUNDAMENTELE KENNIS OP SOCIAAL-ECONOMISCH GEBIED

INLEIDING

A. STEUN VOOR DE OPLEIDING EN MOBILITEIT VAN ONDERZOEKERS

A.1 NETWERKEN VOOR OPLEIDING DOOR ONDERZOEK

Doelstellingen
Te bereiken resultaten
Uitvoering
Indicatief tijdschema

A.2 STELSEL VAN MARIE CURIE-BEURZEN

Doelstellingen
Te bereiken resultaten
Uitvoering
Coördinatie met andere communautaire programma's
Indicatief tijdschema

B. BETERE TOEGANG TOT ONDERZOEKINFRASTRUCTUUR

Doelstellingen
Te bereiken resultaten
Uitvoering
Grensoverschrijdende toegang tot grote onderzoekinfrastructuur
Samenwerkingsnetwerken voor infrastructuur
OTO-projecten inzake onderzoekinfrastructuur
Rondetafelconferenties, onderzoekpanels en verkennende workshops
Beoordelingscriteria
Coördinatie met andere activiteiten
Indicatief tijdschema

C. BEVORDERING VAN WETENSCHAPPELIJKE EN TECHNOLOGISCHE

KWALITEIT

Doelstellingen
Te bereiken resultaten
Uitvoering
Wetenschappelijke bijeenkomsten op hoog niveau
Onderscheidingen voor voortreffelijk onderzoek
Publieksvoorlichting
Coördinatie met andere activiteiten
Indicatief tijdschema

D. KERNACTIVITEIT: VERDIEPING VAN DE FUNDAMENTELE KENNIS OP SOCIAAL-ECONOMISCH GEBIED

Algemeen doel en onderzoekthema's
Strategie voor de tenuitvoerlegging van de kernactiviteit
Te bereiken resultaten
Onderzoektaken voor de eerste uitnodiging tot het indienen van voorstellen
Uitvoering
Indicatief tijdschema
Coördinatie binnen het vijfde kaderprogramma en met andere initiatieven

E. ONDERSTEUNING VAN DE ONTWIKKELING VAN HET WETENSCHAPS- EN TECHNOLOGIEBELEID IN EUROPA

Doelstellingen
Te bereiken resultaten
Prioriteiten
Uitvoering
Indicatief tijdschema
Coördinatie binnen het vijfde kaderprogramma

F. BEGELEIDENDE MAATREGELEN VOOR HET PROGRAMMA

G. INDICATIEVE VERDELING VAN DE PROGRAMMAMIDDELEN

H. INDICATIEF TIJDSHEMA VOOR HET PROGRAMMA

BIJLAGE: COMMUNAUTAIRE BIJDRAGE VOOR MARIE CURIE-BEURZEN

INLEIDING

De algemene doelstellingen van deze activiteit, die verwezenlijkt moeten worden in samenhang met soortgelijke activiteiten elders in het kaderprogramma, zijn geconcentreerd op twee grote werkerreinen, namelijk verhoging van het menselijk onderzoekpotentieel en verdieping van de fundamentele kennis op sociaal-economisch gebied. Het programma behelst vijf verschillende activiteiten:

- *Steun voor de opleiding en mobiliteit van onderzoekers* door middel van twee soorten maatregelen: *Netwerken voor opleiding door onderzoek en Marie Curie-beurzen*;
- *Betere toegang tot onderzoekinfrastructuur* door *Grensoverschrijdende toegang tot grote onderzoekinfrastructuur, Samenwerkingsnetwerken voor infrastructuur en OTO-projecten inzake onderzoekinfrastructuur*;
- *Bevordering van wetenschappelijke en technologische kwaliteit* door middel van *Wetenschappelijke bijeenkomsten op hoog niveau, Onderscheidingen voor voortreffelijk onderzoek en Publieksvoorlichting*;
- *Kernactiviteit "Verdieping van de fundamentele kennis op sociaal-economisch gebied"*;
- *Ondersteuning van de ontwikkeling van het wetenschaps- en technologiebeleid in Europa* door middel van *Strategische analyse van specifieke beleidskwesties* en de ontwikkeling van een *Gemeenschappelijk bestand van indicatoren inzake wetenschap, technologie en innovatie*.

Naast deze vijf activiteiten vormt ook de coördinatie van de activiteiten met betrekking tot de Marie Curie-beurzen, de onderzoekinfrastructuur en het sociaal-economisch onderzoek binnen het vijfde kaderprogramma een belangrijk aandachtspunt van dit horizontale programma.

De rechtsgrondslag voor het programma *Verhoging van het menselijk onderzoekpotentieel en verdieping van de fundamentele kennis op sociaal-economisch gebied* is gelegd door Beschikking 99/173/EG¹ van de Raad van 25 januari 1999. Eveneens van toepassing op dit werkprogramma zijn Besluit 99/65/EG² van de Raad betreffende de regels inzake de deelneming van ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten, en inzake de verspreiding van onderzoeksresultaten ter uitvoering van het vijfde kaderprogramma van de Europese Gemeenschap (1998-2002), evenals de verordening van de Commissie betreffende de uitvoering van artikel 4, 8, 11 en 14-20 van Beschikking 99/65/EG³ van de Raad betreffende de regels inzake de deelneming van ondernemingen, onderzoekscentra en universiteiten, en inzake de verspreiding van onderzoeksresultaten ter uitvoering van het vijfde kaderprogramma van de Europese Gemeenschap (1998-2002).

¹ PB L64 van 12.3.1999, blz. 105.

² PB L26 van 1.2.1999, blz. 1.

³ PB L122 van 12.5.1999, blz. 9.

A. STEUN VOOR DE OPLEIDING EN MOBILITEIT VAN ONDERZOEKERS

Deze activiteit wordt ten uitvoer gelegd door middel van twee onderdelen: netwerken voor opleiding door onderzoek en een samenhangend stelsel van Marie Curie-beurzen. Voor deze maatregelen komen door de onderzoekers zelf geselecteerde projecten in aanmerking op alle gebieden van wetenschappelijk onderzoek die een bijdrage leveren aan de doelstellingen van de Gemeenschap op het gebied van onderzoek, technologische ontwikkeling en demonstratie. Voor de projectkeuze dienen van tevoren geen beperkingen te worden opgelegd wat betreft de vakgebieden of thema's. Enkel de wetenschappelijke kwaliteit en de relevantie ten aanzien van de met de maatregelen nagestreefde doelstellingen dienen als criteria te worden aangehouden ("bottom up"-benadering).

De activiteiten ter ondersteuning van de opleiding en mobiliteit van onderzoekers zijn erop gericht een Europese onderzoekruimte tot stand te brengen door: stimulering van opleiding door onderzoek voor jonge onderzoekers, met name aan het begin van hun carrière; bevordering van gelijke kansen voor mannen en vrouwen bij het onderzoek, bevordering van grensoverschrijdende samenwerking tussen onderzoeksteams, met name in netwerken rond een gemeenschappelijk onderzoekproject; verhoging van de mobiliteit van onderzoekers overal in Europa, stimulering van samenwerking, interactie en uitwisseling van onderzoekers aan universiteiten en in het bedrijfsleven, en bevordering van de wetenschappelijke en technologische samenhang van de Gemeenschap, met name met betrekking tot de minder welvarende regio's⁴.

A.1 NETWERKEN VOOR OPLEIDING DOOR ONDERZOEK

DOELSTELLINGEN

Hoofddoel van de netwerken voor opleiding door onderzoek is onderzoek door opleiding te bevorderen, met name voor jonge onderzoekers vóór en na hun promotie, in het kader van hoogwaardige, in een grensoverschrijdend samenwerkingsverband uitgevoerde onderzoekprojecten, onder meer op nieuwe onderzoekgebieden. De bijstand van de Gemeenschap wordt verleend om in een netwerk georganiseerde onderzoeksteams gedurende enige tijd te versterken met jonge onderzoekers uit een ander land en om de kosten voor het coördineren van de gemeenschappelijke projectwerkzaamheden waarvoor het netwerk is opgericht, te verlichten.

De organisatie en het beheer van een netwerk zijn afhankelijk van de reikwijdte en complexiteit van het gezamenlijke project. Er wordt gezorgd voor een zo open en doelmatig mogelijke communicatie en coördinatie tussen de teams. Daarbij zal wanneer dit maar nuttig is, gebruik worden gemaakt van de mogelijkheden van de moderne telematica, met name van geavanceerde methoden voor snelle datacommunicatie.

Verder moet elk netwerk ervoor zorgen dat zijn belangrijkste onderzoekresultaten worden verspreid, door tijdige en openlijke publicaties. Er dienen stappen te

⁴ In dit werkprogramma wordt met 'minder welvarende regio's' bedoeld regio's van doelstelling 1 of daarmee gelijkgestelde regio's, als omschreven op de desbetreffende indieningstermijn in de uitnodiging tot het indienen van voorstellen.

worden genomen voor de totstandbrenging, voor zover dit nuttig is, van een dialoog met bedrijven, waaronder het MKB, of eventueel met in het kader van het ondernemingenbeleid van de Europese Unie ontwikkelde communautaire netwerken, die onderzoekresultaten kunnen exploiteren of kunnen deelnemen aan op nieuwe doelstellingen gericht voortgezet onderzoek.

TE BEREIKEN RESULTATEN

De bedoeling is dat in het kader van deze activiteit per 100 miljoen euro steun:

- circa 80 netwerken tot stand worden gebracht;
- aan zo'n 600 onderzoekteams van universiteiten en bedrijven steun wordt verleend; en
- ongeveer 1.800 manjaren aan opleiding worden geboden aan jonge onderzoekers (d.w.z. van 35 jaar of jonger), vóór of na hun promotie.

Dankzij deze activiteit krijgen onderzoekers, met name jonge onderzoekers, de kans om hun wetenschappelijk inzicht te vergroten, aanvullende kennis te verwerven en contacten te leggen met andere onderzoekers en instellingen, waaronder bedrijven, teneinde Europa op hun vakgebied een leidende positie te helpen verwerven of behouden en hun carrièrevooruitzichten te verbeteren. Naar verwachting zullen dankzij deze activiteit per 100 miljoen euro ten minste 4.000 onderzoekers rechtstreeks kunnen profiteren van deze activiteit door opleiding en mobiliteit.

UITVOERING

Deelnemers

Een netwerk voor opleiding door onderzoek bestaat in de regel uit ten minste vijf onderling onafhankelijke juridische entiteiten uit ten minste drie lidstaten/het GCO of geassocieerde staten. Netwerken die uitsluitend bestaan uit juridische entiteiten uit geassocieerde staten komen niet voor steun in aanmerking. Kleinere netwerken die werkzaam zijn op nieuwe, interdisciplinaire wetenschappelijke en technologische gebieden kunnen bij uitzondering voor steun in aanmerking komen. Ieder onderzoekteam dat aan het netwerkproject meewerkt, moet onder de verantwoordelijkheid vallen van de juridische entiteit waarmee eventuele contracten worden gesloten.

Beoordelingscriteria

De selectie van te financieren voorstellen vindt plaats op grond van de volgende criteria:

- de wetenschappelijke verdienste van het onderzoekproject in samenwerkingsverband waarvoor het netwerk is opgezet;
- de kwaliteit van het partnerschap en de organisatie en het beheer van het netwerk; en
- de kwaliteit en inhoud van het opleidingsprogramma van het netwerk.

Netwerken die interactie tussen verschillende wetenschappelijke disciplines bevorderen of complementaire teams omvatten alsmede netwerken die sterke banden hebben met het bedrijfsleven krijgen voorrang boven netwerken met dezelfde verdienste, wanneer deze aspecten in hun opleidingsprogramma worden geëxploiteerd.

Communautaire bijdrage

Verwacht wordt dat de teams in een netwerk het feitelijke onderzoeknetwerk uit eigen middelen financieren. De extra kosten in verband met de tijdelijke indienstneming van jonge onderzoekers, voor of na hun promotie, en met de coördinatie van het gezamenlijke project waarvoor het netwerk is opgezet, kunnen tot voor 100% door de Gemeenschap worden gefinancierd. De leeftijdsgrens voor jonge onderzoekers ligt op 35 jaar op het moment van de indienstneming ingevolge het netwerkcontract; er wordt rekening gehouden met eventuele loopbaanonderbrekingen wegens militaire of vervangende dienstplicht of de zorg voor kinderen.

Meer in het bijzonder komen voor steun in aanmerking:

- (A) personeels- en mobiliteitskosten in verband met de indienstneming van jonge onderzoekers: tot de personeelskosten worden gerekend de extra kosten die worden gemaakt om het onderzoeksteam te versterken door de tijdelijke aanstelling van jonge onderzoekers, voor of na hun promotie, die onderdaan moeten zijn van een lidstaat of een geassocieerde staat of ten minste de vijf voorgaande jaren in de Gemeenschap moeten hebben gewoond. De jonge onderzoekers mogen geen onderdaan zijn van het land waarin het onderzoeksteam waarbij zij worden aangesteld gevestigd is en mogen in de twee jaar vóór hun aanstelling niet meer dan 12 maanden in dat land werkzaam zijn geweest. Onder de mobiliteitskosten vallen de verhuiskosten en de reiskosten die worden gemaakt voor bezoeken aan de wetenschappelijke instelling waarvan de jonge onderzoekers afkomstig zijn;
- (B) netwerkkosten: hierbij gaat het om de mobiliteitskosten in verband met de activiteiten van het netwerk, met name voor de uitwisseling van medewerkers, het bijwonen van conferenties, de uitwisseling van informatie en materialen, de publicatie van gezamenlijke resultaten, het gebruik van externe wetenschappelijke voorzieningen, wetenschappelijke gegevensverwerking, klein materiaal, subcontracten en de bescherming en exploitatie van wetenschappelijke resultaten.
- (C) overheadkosten: een vaste bijdrage in de indirecte algemene kosten ten belope van maximaal 20% van de totale in aanmerking komende kosten uit categorie A en B, uitgezonderd de kosten voor subcontracten.

Ten minste 60% van de communautaire bijdrage dient in elk netwerk te gaan naar de indienstneming van jonge onderzoekers (d.w.z. kostencategorie A). De communautaire steun mag in beginsel niet dienen voor de aankoop van duurzame apparatuur. Hierop wordt een uitzondering gemaakt (binnen kostencategorie B) voor de aanschaf van apparatuur voor een in een minder welvarende regio van de Gemeenschap gevestigd onderzoeksteam waarin een onderzoeker die in het kader van het huidige of een eerder kaderprogramma een postdoctorale Marie Curie-beurs heeft ontvangen, een belangrijke positie inneemt en actief meewerkt aan het netwerkproject.

Voor de contracten gelden de volgende richtsnoeren:

- de steun aan in een lidstaat of geassocieerde staat gevestigde onderzoeksteams mag gemiddeld per team in een netwerk niet meer bedragen dan 0,2 miljoen euro. Alleen bij hoge uitzondering kan aan een netwerk meer steun worden verleend;
- bij uitzondering kan aan een team in een derde land maximaal 0,03 miljoen euro steun worden verleend;
- grote onevenwichtigheden in de gevraagde financiële steun voor de verschillende teams in een netwerk dienen in het voorstel te worden gemotiveerd. Wat het internationale evenwicht betreft, mag niet meer dan 40% van de gevraagde bijdrage voor teams uit één land bestemd zijn (behalve in het geval van twinning-overeenkomsten);
- de communautaire steun bedraagt per netwerkcontract in de regel niet meer dan 1,5 miljoen euro. Er kan in uitzonderlijke gevallen meer steun worden verleend als het voorgestelde werk speciaal van belang is voor de Gemeenschap en betrekking heeft op een gebied dat niet elders in het kaderprogramma aan de orde komt; en
- de contracten hebben in beginsel een looptijd van maximaal 4 jaar.

Als een geselecteerd voorstel aan deze richtsnoeren voldoet en de hoogte van de gevraagde bijdrage voldoende is gemotiveerd, wordt het gevraagde bedrag in de regel ook toegewezen.

Tussentijds zal de Commissie een evaluatie uitvoeren, waarbij de tenuitvoerlegging van netwerkcontracten wordt beoordeeld (met name de opleidings- en netwerkaspecten ervan), de structuur van de netwerken en de opgestelde werkprogramma's tegen het licht worden gehouden en de contracten waar nodig kunnen worden gewijzigd. Wanneer een netwerk naar het oordeel van de Commissie tot deze tussentijdse evaluatie niet naar behoren heeft gefunctioneerd, kan het contract met dit netwerk worden opgezegd.

INDICATIEF TIJDSHEMA⁵

Publicatie uitnodiging tot indienen van voorstellen	Termijn voor de ontvangst van voorstellen	Verwachte datum van ondertekening van de eerste contracten	Gebieden waarop de uitnodiging betrekking heeft	Soort projecten waarop de uitnodiging betrekking heeft	Indicatieve begroting in % van de totale begroting voor uitnodigingen
16/03/99	02/06/99	februari 2000	alle	Netwerken voor opleiding door onderzoek	50
15/12/00	4/05/01	februari 2002	alle	Netwerken voor opleiding door onderzoek	50

⁵ De directeur-generaal kan de datum van publicatie van de uitnodiging tot het indienen van voorstellen maximaal een maand vervroegen of uitstellen. In dat geval verschijnt er op de oorspronkelijk geplande publicatiedatum in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen een bekendmaking waarin de potentiële indieners van voorstellen op de hoogte worden gesteld van de nieuwe data. De Commissie behoudt zich het recht voor de voor een uitnodiging beschikbare begroting niet volledig vast te leggen. Als met de naar aanleiding van de eerste uitnodiging ontvangen voorstellen de doelstellingen van het programma niet kunnen worden verwezenlijkt, dan kan de verantwoordelijke directeur-generaal besluiten een tweede uitnodiging tot het indienen van voorstellen te publiceren.

A.2 STELSEL VAN MARIE CURIE-BEURZEN

DOELSTELLINGEN

Met het stelsel van Marie Curie-beurzen wordt beoogd de beschikbare communautaire middelen voor beurzen voor onderzoek door opleiding efficiënter te benutten.

TE BEREIKEN RESULTATEN

De onderstaande tabel bevat een indicatie van het aantal beursjaren dat in het kader van deze activiteit wordt gefinancierd, evenals het geraamde aantal gast-onderzoeksteams dat aan deze regeling deelneemt.

	Beursjaren	Aantal gastinstellingen
Individuele Marie Curie-beurzen en terugkeerbeurzen	3800	1800
Marie Curie-beurzen voor ervaren onderzoekers	120	180
Marie Curie-beurzen voor opleiding bij het bedrijfsleven	1200	200
Marie Curie-ontwikkelingsbeurzen	500	80
Verblijven in Marie Curie-opleidingscentra	3000	380
Totaal	8620	2560

UITVOERING

Deelnemers

De deelnemers aan de regelingen betreffende de Marie Curie-beurzen zijn de bursalen en de gastinstellingen die hun een plaats bieden.

Gastinstellingen

Dit zijn instellingen of industriële of commerciële ondernemingen die zich bezighouden met onderzoek. Alleen juridische entiteiten en internationale organisaties die gevestigd zijn in een lidstaat of geassocieerde staat, alsmede het GCO, mogen deelnemen als gastinstelling.

Bursalen

Voor een Marie Curie-beurs komen in aanmerking: (i) onderzoekers op postdoctoraal niveau; dit zijn houders van een diploma, afgegeven door een universiteit of daaraan gelijkwaardige instelling voor hoger onderwijs, dat rechtstreeks toegang geeft tot de doctoraatsfase of een gelijkwaardige graad; of ii) jonge onderzoekers met de nodige onderzoekervaring; dit zijn onderzoekers met een doctorsgraad of ten minste vier jaar postdoctorale onderzoekervaring buiten het kader van een doctoraatsstudie, en of (iii) ervaren onderzoekers; dit zijn in de regel onderzoekers met ten minste tien jaar onderzoekervaring op postdoctoraatsniveau of ten minste veertien jaar ervaring op postdoctoraal niveau. Met name vrouwen worden aangemoedigd een aanvraag hiervoor in te dienen.

Onderzoekers kunnen een beurs ontvangen uit hoofde van:

- een van de regelingen voor Marie Curie-beurzen van het vijfde kaderprogramma;
- een van de regelingen voor Marie Curie-beurzen voor opleiding door onderzoek van het vierde kaderprogramma;
- een van de regelingen voor beurzen voor opleiding door onderzoek van het derde kaderprogramma;
- iedere andere regeling voor beurzen die wordt gefinancierd uit de begroting van het 3e, 4e of 5e kaderprogramma

voor een periode van in totaal hoogstens vier jaar, met inachtneming van de maximale duur van de afzonderlijke regelingen. Een beurs kan alleen worden toegekend als de onderzoeker voltijds actief aan het voorgestelde project zal meewerken.

INDIVIDUELE MARIE CURIE-BEURZEN

Deze beurzen worden toegekend aan de beste jonge onderzoekers in Europa die over de nodige onderzoekervaring beschikken en hun opleiding willen voortzetten door onderzoek in een gastinstelling in een ander land dan hun eigen land, om hen te helpen de leidende onderzoekers van Europa te worden. In deze context worden speciale inspanningen geleverd om mannen en vrouwen gelijke kansen te bieden, waarbij het streven is dat 40% van de bursalen vrouw is. Onderzoekers uit een minder welvarende regio die na twee jaar lang een individuele beurs te hebben ontvangen terug willen keren naar een minder welvarende regio in het land van herkomst kunnen bovendien in aanmerking komen voor een individuele terugkeerbeurs. Deze beurzen worden toegekend om de braindrain vanuit de minder welvarende regio's tegen te gaan en om overdracht van de tijdens het verblijf aan gastinstellingen opgedane kennis en deskundigheid te bevorderen.

Deelnemingsvoorwaarden

Individuele Marie Curie-beurzen: uit hoofde van deze regeling worden individuele beurzen verstrekt aan jonge onderzoekers met de noodzakelijke onderzoekervaring voor een periode van één tot twee jaar in een gastinstelling. Met name vrouwen worden aangemoedigd een aanvraag hiervoor in te dienen. De onderzoekers moeten onderdaan zijn van een lidstaat of een geassocieerde staat of ten minste de vijf voorgaande jaren in de Gemeenschap hebben gewoond. Er worden geen beurzen verstrekt aan onderzoekers uit een geassocieerde staat die onderzoek verrichten in een geassocieerde staat. Het onderzoek moet plaatsvinden in een lidstaat of een geassocieerde staat buiten het land van herkomst of het land waar de bursaal recent primair werkzaam is geweest, d.w.z. het land waar de onderzoeker in de twee jaar onmiddellijk voorafgaand aan de aanstelling bij de gastinstelling gedurende meer dan twaalf maanden zijn of haar normale werkzaamheden heeft verricht. De leeftijdsgrens is gesteld op 35 jaar op de desbetreffende termijn voor indiening van voorstellen; er wordt rekening gehouden met eventuele loopbaanonderbrekingen wegens militaire of vervangende dienstplicht (de feitelijke tijd die in dienst is doorgebracht) of de zorg voor kinderen (de feitelijke tijd die vrij is genomen om voor de kinderen te zorgen, met een maximum van twee jaar per kind).

Marie Curie-terugkeerbeurzen: uit hoofde van deze regeling wordt gedurende een jaar een toelage verstrekt aan onderzoekers uit minder welvarende regio's die terug wensen te keren naar hun land van herkomst om daar in een minder welvarende regio onderzoek te verrichten in een gastinstelling en die ten minste twee jaar een beurs hebben genoten ingevolge:

- de regeling voor individuele Marie Curie-beurzen van het vijfde kaderprogramma; of
- de regeling voor postdoctorale Marie Curie-beurzen voor opleiding door onderzoek van het vierde kaderprogramma.

Een terugkeerbeurs kan vanaf een jaar voor het einde van de eerste beurs worden aangevraagd. De kandidaten moeten banden met de minder welvarende regio van herkomst kunnen aantonen (geboorte of verblijf van ten minste vier jaar in de afgelopen tien jaar).

Beoordelingscriteria

Individuele Marie Curie-beurzen: de bursalen worden geselecteerd door de Commissie. Selectiecriteria zijn de onderzoekervaring en geschiktheid van de kandidaat, de effecten en de baten van de opleiding voor de kandidaat, de onderzoekskwaliteit van het gastteam, het vermogen van de gastinstelling te voldoen aan de specifieke behoeften van de kandidaat inzake de onderzoekopleiding, en de wetenschappelijke en technologische kwaliteit alsmede de relevantie van het project.

Marie Curie-terugkeerbeurzen: de bursalen worden geselecteerd door de Commissie. Selectiecriteria zijn de resultaten en de onderzoekervaring die de eerste beurs de kandidaat heeft opgeleverd, alsmede de voordelen voor de nieuwe gastinstelling.

Communautaire bijdrage en contractuele verplichtingen

De communautaire bijdrage stelt de gastinstelling in staat de bursaal een maandelijkse toelage te betalen. De hoogte van deze toelage (zie bijlage) wordt voor elke lidstaat en elke geassocieerde staat afzonderlijk vastgesteld met inachtneming van het hoge kwalificatieniveau van de Marie Curie-bursalen en de algemene situatie van onderzoekers van een overeenkomstig niveau in het gastland; de toelage moet de uitgaven dekken voor een adequate sociale zekerheid.

Bij de berekening van de maandelijkse toelage wordt rekening gehouden met eventuele andere inkomsten die de bursaal in verband met zijn of haar werkzaamheden of functie blijft ontvangen zonder feitelijk in die functie werkzaam te zijn (d.w.z. al het inkomen dat wordt ontvangen in verband met de voortzetting van een eerder dienstverband), teneinde te waarborgen dat het uiteindelijk ontvangen bedrag overeenkomt met de in de bijlage genoemde bedragen. Bursalen met een terugkeerbeurs mogen geen aanvullende inkomsten hebben. Tevens krijgt de bursaal een tegemoetkoming in de kosten die hij of zij maakt als gevolg van zijn of haar verblijf in het buitenland, evenals een vast bedrag voor de reiskosten naar zijn of haar land van herkomst, berekend aan de hand van een schaal (zie bijlage) die is opgesteld op grond van de afstand tussen het land van

herkomst en het gastland. Deze regeling geldt niet voor bursalen met een terugkeerbeurs.

De gastinstelling moet ervoor zorgen dat de bursaal verzekerd is krachtens hetzij hetzelfde sociale-zekerheidsstelsel dat van toepassing is op de werknemers in de lidstaat of het geassocieerde land, hetzij krachtens een sociale-zekerheidsstelsel dat voorziet in een bescherming die qua niveau en dekking ten minste daarmee vergelijkbaar is. In geval van zwangerschapsverlof kan de Commissie op verzoek van de bursaal en op advies van de gastinstelling besluiten de duur van de beurs te verlengen en de hoogte van de communautaire bijdrage dienovereenkomstig te verhogen.

Naast de toelage aan de bursaal wordt aan de gastinstelling een bijdrage in de onderzoek- en beheerkosten verstrekt; de hoogte hiervan is afhankelijk van de vraag of er al dan niet experimenteel laboratoriumonderzoek wordt uitgevoerd, en is tevens bedoeld ter dekking van redelijke kosten voor het bijwonen van conferenties door de bursaal. De hoogte van deze bijdragen staat vermeld in de bijlage.

MARIE CURIE-BEURZEN VOOR ERVAREN ONDERZOEKERS

Deze beurzen worden verstrekt aan ervaren onderzoekers om (i) de overdracht van kennis en technologie tussen het bedrijfsleven en universiteiten te bevorderen, of (ii) bij te dragen tot de wetenschappelijke ontwikkeling van instellingen in minder welvarende regio's van de Gemeenschap die actief zijn op onderzoekgebied.

Deelnemingsvoorwaarden

Ingevolge deze regeling wordt voor een periode van drie maanden tot een jaar een beurs verstrekt aan onderzoekers die:

- werkzaam zijn bij een industriële of commerciële onderneming in een lidstaat of geassocieerde staat en door een tijdelijk verblijf bij een universiteit of onderzoekinstelling de overdracht van kennis/technologie willen bevorderen; of
- werkzaam zijn bij een universiteit of onderzoekinstelling in een lidstaat of geassocieerde staat en door een tijdelijk verblijf bij een industriële of commerciële onderneming de overdracht van kennis/technologie willen bevorderen; of
- door een verblijf bij een instelling in een minder welvarende regio die actief is op onderzoekgebied de overdracht van kennis/technologie aan deze instelling willen bevorderen; of
- werkzaam zijn bij een instelling in een minder welvarende regio die actief is op onderzoekgebied en elders kennis/technologie willen verwerven om daarna terug te keren naar hun eigen instelling.

De onderzoekers moeten onderdaan zijn van een lidstaat of een geassocieerde staat of ten minste de vijf voorgaande jaren in de Gemeenschap hebben gewoond. Er worden geen beurzen verstrekt aan onderzoekers uit een

geassocieerde staat die onderzoek verrichten in een geassocieerde staat. Het onderzoek moet plaatsvinden in een lidstaat of een geassocieerde staat buiten het land waar de onderzoeker op het moment van de aanvraag een vaste medewerker is van een instelling die actief is op onderzoekgebied. Onder 'vaste medewerker' wordt hier verstaan een medewerker die (i) in de afgelopen vijf jaar onafgebroken in dienst was van de desbetreffende instelling, of (ii) met de desbetreffende instelling een arbeidscontract heeft gesloten voor ten minste vijf jaar. Gepensioneerde ervaren onderzoekers kunnen eveneens in aanmerking komen voor een beurs. Het onderzoek dient plaats te vinden in een lidstaat of geassocieerde staat buiten het land van herkomst van de onderzoeker, behalve als het gaat om de overdracht van kennis en technologie aan minder welvarende regio's.

Beoordelingscriteria

De bursalen worden geselecteerd door de Commissie. Selectiecriteria zijn de wetenschappelijke kwaliteit van de kandidaat, de wetenschappelijke en technologische kwaliteit alsmede de relevantie van het project, en de relevantie, de gevolgen en de voordelen van de beurs voor alle betrokken partijen.

Communautaire bijdrage en contractuele verplichtingen

De communautaire bijdrage stelt de gastinstelling in staat een ervaren onderzoeker aan te stellen. De hoogte van de communautaire bijdrage wordt door de Commissie per geval vastgesteld op grond van een door de onderzoeker en de gastinstelling gezamenlijk opgesteld voorstel. Hierbij wordt rekening gehouden met relevante bepalingen van de socialezekerheidswetgeving. Richtsnoeren voor de communautaire bijdrage zijn opgenomen in de bijlage.

MARIE CURIE-BEURZEN VOOR OPLEIDING BIJ HET BEDRIJFSLEVEN

Marie Curie-beurzen voor opleiding bij het bedrijfsleven worden aan geregistreerde ondernemingen (waaronder het MKB) verstrekt voor de opleiding van jonge onderzoekers in een industriële of commerciële onderneming. Deze regeling draagt bij tot de opleidingsmogelijkheden voor jonge onderzoekers, met name voor onderzoekers zonder ervaring in het bedrijfsleven, en bevordert de samenwerking en overdracht van kennis en technologie tussen het bedrijfsleven en universiteiten.

Criteria voor de beoordeling van gastinstellingen

De gastinstellingen worden geselecteerd door de Commissie. Selectiecriteria zijn de onderzoekskwaliteit van de onderneming, de opleidingscapaciteit naar de bursa toe, de invulling van de begeleiding en nodige onderzoekinfrastructuur, de invulling van de samenwerking met andere onderzoekorganisaties en de wetenschappelijke en technologische kwaliteit alsmede de relevantie van het voorgestelde onderzoekgebied. Om de deelneming van het MKB aan de regeling te vergemakkelijken is voor hen een speciale regeling getroffen, die inhoudt dat het voorgestelde onderzoek in het geval van een MKB ook extern contractonderzoek en/of onderzoek in samenwerkingsverband mag behelzen, waarbij een wezenlijk deel van de onderzoekactiviteiten buiten het bedrijf plaatsvindt.

Criteria voor de selectie van bursalen

De bursalen worden vervolgens door de gastonderneming geselecteerd op grond van hun wetenschappelijke competentie en de compatibiliteit van hun onderzoekervaring met het voorgestelde onderzoekgebied. De criteria, met name met betrekking tot de kwalificaties, gelijke kansen en de mobiliteitsregels die de gastonderneming bij de selectie van bursalen in acht dient te nemen, worden opgenomen in het contract dat de Commissie met de gastonderneming sluit. Voordat hem of haar een bursaalcontract wordt aangeboden, dient de geselecteerde kandidaat administratief te worden bevestigd door de Commissie.

Deelnemingsvoorwaarden voor bursalen

De industriële en commerciële ondernemingen bieden een opleidingsplaats aan postdoctorale onderzoekers en/of jonge onderzoekers met de noodzakelijke onderzoekervaring. Hiervoor wordt een beurs verstrekt voor een periode van één tot twee jaar, behalve voor postdoctorale onderzoekers die bezig zijn met een doctoraatsopleiding, aan wie voor maximaal drie jaar een beurs kan worden verstrekt. Met name vrouwen worden aangemoedigd een aanvraag hiervoor in te dienen.

De onderzoekers moeten onderdaan zijn van een lidstaat of een geassocieerde staat of ten minste de vijf voorgaande jaren in de Gemeenschap hebben gewoond. Er worden geen beurzen verstrekt aan onderzoekers uit een geassocieerde staat die onderzoek verrichten in een geassocieerde staat. Het onderzoek moet plaatsvinden in een lidstaat of een geassocieerde staat buiten het land van herkomst of het land waar de bursaal recent primair werkzaam is geweest, d.w.z. het land waar de onderzoeker in de twee jaar onmiddellijk voorafgaand aan de aanstelling bij de gastinstelling gedurende meer dan twaalf maanden zijn of haar normale werkzaamheden heeft verricht. Op het moment dat de bursaal door de gastonderneming wordt geselecteerd, mag hij of zij niet in dienst zijn van de gastonderneming of een daaraan gelieerde organisatie en mag hij of zij sinds de afronding van zijn of haar universitaire studie niet langer dan een jaar in dienst van een industriële of commerciële onderneming op onderzoekgebied werkzaam zijn geweest. De leeftijdsgrens is gesteld op 35 jaar op het moment van selectie door de gastinstelling; er wordt rekening gehouden met eventuele loopbaanonderbrekingen wegens militaire of vervangende dienstplicht of de zorg voor kinderen.

Communautaire bijdrage en contractuele verplichtingen

De gezamenlijke financiering door de Gemeenschap en de gastonderneming stelt de onderneming in staat postdoctorale onderzoekers en jonge onderzoekers met de noodzakelijke onderzoekervaring een opleidingsplaats te bieden. De communautaire bijdrage bedraagt in de regel ongeveer 50% van de totale in aanmerking komende kosten van het onderzoekopleidingsproject. Deze bijdrage dekt 100% van een aan iedere bursaal verstrekte onderhoudstoelage en de sociale premies en behelst tevens een tegemoetkoming in de kosten die de bursaal maakt als gevolg van zijn of haar verblijf in het buitenland. De hoogte van de communautaire bijdrage staat vermeld in de bijlage.

De gastonderneming biedt de bursaal adequate onderzoekfaciliteiten, begeleiding en de noodzakelijke opleiding en vergoedt redelijke kosten voor het bijwonen van

conferenties evenals de reiskosten van het land waar de gastonderneming gevestigd is naar het land waar de bursaal thans werkzaam is. De begeleiding kan academische ondersteuning van een universiteit behelzen; voor onderzoekers die een doctoraatsopleiding volgen, is dit verplicht. De gastonderneming dient bij te dragen in de kosten daarvan. De gastinstelling moet ervoor zorgen dat de bursaal is verzekerd krachtens het sociale-zekerheidsstelsel, overeenkomstig de relevante nationale wetsbepalingen. Het contract met de gastinstelling heeft in de regel een looptijd van maximaal vier jaar.

MARIE CURIE-ONTWIKKELINGSBEURZEN

De Marie Curie-ontwikkelingsbeurzen stellen instellingen in minder welvarende regio's die actief zijn op onderzoekgebied en die op nieuwe gebieden competentie moeten ontwikkelen in staat tijdelijk jonge onderzoekers met de noodzakelijke onderzoekervaring in dienst te nemen. Dit helpt de instellingen hoogwaardige onderzoekcapaciteit te ontwikkelen.

Criteria voor de beoordeling van gastinstellingen

De gastinstellingen worden geselecteerd door de Commissie. Selectiecriteria zijn de relevantie en het effect van de betreffende beroepscompetentie, de compatibiliteit van de nieuwe competentie met de in de gastinstelling aanwezige competentie, de mate waarin het opleidingscentrum gezien zijn omvang in staat is om de bursalen adequate arbeidsomstandigheden te garanderen en het internationale karakter van de onderzoekactiviteiten van de instelling.

Criteria voor de selectie van bursalen

De bursalen worden vervolgens geselecteerd door de gastinstelling op grond van hun wetenschappelijke competentie en de compatibiliteit van hun onderzoekervaring met de behoeften van de instelling. De criteria, met name met betrekking tot de kwalificaties, gelijke kansen en de mobiliteitsregels die de gastinstelling bij de selectie van bursalen in acht dient te nemen, worden opgenomen in het contract dat de Commissie met de gastinstelling sluit. Voordat hem of haar een bursaalcontract wordt aangeboden, dient de geselecteerde kandidaat administratief te worden bevestigd door de Commissie.

Deelnemingsvoorwaarden voor bursalen

De gastinstellingen bieden jonge onderzoekers met de noodzakelijke onderzoekervaring een opleidingsplaats voor een periode van één tot twee jaar. Met name vrouwen worden aangemoedigd een aanvraag hiervoor in te dienen. De onderzoekers moeten onderdaan zijn van een lidstaat of een geassocieerde staat of ten minste de vijf voorgaande jaren in de Gemeenschap hebben gewoond. Er worden geen beurzen verstrekt aan onderzoekers uit een geassocieerde staat die onderzoek verrichten in een geassocieerde staat. Het onderzoek moet plaatsvinden in een lidstaat of een geassocieerde staat buiten het land van herkomst of het land waar de bursaal recent primair werkzaam is geweest, d.w.z. het land waar de onderzoeker in de twee jaar onmiddellijk voorafgaand aan de aanstelling bij de gastinstelling gedurende meer dan twaalf maanden zijn of haar normale werkzaamheden heeft verricht. De leeftijdsgrens is gesteld op 35 jaar op het moment van selectie door de gastinstelling; er wordt rekening gehouden met

eventuele loopbaanonderbrekingen wegens militaire of vervangende dienstplicht of de zorg voor kinderen.

Communautaire bijdrage en contractuele verplichtingen

De Gemeenschap verstrekt voor elke bursaal een bedrag, bestaande uit een onderzoektoelage, een vergoeding voor de sociale premies en een tegemoetkoming in de kosten die de bursaal maakt als gevolg van zijn of haar verblijf in het buitenland; tevens draagt de Gemeenschap bij in de onderzoek- en beheerkosten van de gastinstelling. De hoogte van de communautaire bijdrage staat vermeld in de bijlage. De gastinstelling biedt de bursaal adequate onderzoekfaciliteiten, begeleiding en de noodzakelijke opleiding en vergoedt redelijke kosten voor het bijwonen van conferenties evenals de reiskosten van het land waar de gastinstelling gevestigd is naar het land waar de bursaal thans werkzaam is. De gastinstelling moet ervoor zorgen dat de bursaal is verzekerd krachtens het sociale-zekerheidsstelsel, overeenkomstig de relevante nationale wetbepalingen. Het contract met de gastinstelling heeft in de regel een looptijd van maximaal vier jaar.

VERBLIJVEN IN MARIE CURIE-OPLEIDINGSCENTRA

Ingevolge deze regeling wordt jonge onderzoekers die een doctoraatsopleiding volgen een beurs verstrekt voor een verblijf in een Marie Curie-opleidingscentrum, zodat zij een deel van hun doctoraatsopleiding in het buitenland kunnen doorbrengen om de vruchten te plukken van samenwerking met een groep onderzoekers die internationale erkenning genieten op hun specialistische vakgebied.

Deelnemingsvoorwaarden voor opleidingscentra

Een Marie Curie-opleidingscentrum is een duidelijk afgebakend onderdeel van een instelling, zoals een onderzoekteam of twee of meer onderzoekteams die onderlinge relaties onderhouden; het wordt gevormd door een aantal onderzoekers die voortdurend samenwerken aan een gemeenschappelijk thema. Het opleidingscentrum moet op zijn gebied internationaal erkend worden en moet kunnen bewijzen dat het ervaring heeft met doctoraatsopleidingen, en in het bijzonder met de opleiding van buitenlandse postdoctoraalstudenten. Ook kunnen organisaties die internationale doctoraatsopleidingen verzorgen als opleidingscentrum worden beschouwd, wanneer zij opereren in het kader van formele samenwerkingsverbanden op een specifiek onderzoeksterrein tussen instanties uit verschillende landen (ten minste vijf organisaties uit drie landen) die gemeenschappelijke voorwaarden hebben vastgesteld voor het behalen van een doctoraat. Voorwaarde is wel dat een verblijf in deze instellingen ook mogelijk voor zijn voor onderzoekers buiten de deelnemende organisaties.

Criteria voor de beoordeling van opleidingscentra

De opleidingscentra worden geselecteerd door de Commissie. Selectiecriteria zijn de onderzoekskwaliteit van het opleidingscentrum, de capaciteit van het centrum om een onderzoekopleiding te verstrekken, bewezen successen in het geven van doctoraatsopleidingen aan postdoctorale studenten uit het buitenland en de mate waarin het centrum gezien zijn omvang in staat is de jonge onderzoekers adequate arbeidsomstandigheden te garanderen.

Criteria voor de selectie van bursalen

De jonge onderzoekers worden vervolgens door het opleidingscentrum geselecteerd op grond van hun wetenschappelijke competentie en de relevantie van de deskundigheid van het centrum voor hun doctoraatsopleiding. De criteria, met name met betrekking tot de kwalificaties, gelijke kansen en de mobiliteitsregels die de gastinstelling bij de selectie van bursalen in acht dient te nemen, worden opgenomen in het contract dat de Commissie met de gastinstelling sluit. Voordat hem of haar een bursaalcontract wordt aangeboden, dient de geselecteerde kandidaat administratief te worden bevestigd door de Commissie.

Deelnemingsvoorwaarden voor bursalen

De Marie Curie-opleidingscentra verstrekken aan jonge onderzoekers die een doctoraatsopleiding volgen beurzen voor een kort verblijf van drie maanden tot één academisch jaar. Met name vrouwen worden aangemoedigd een aanvraag hiervoor in te dienen. De onderzoekers moeten onderdaan zijn van een lidstaat of een geassocieerde staat of ten minste de vijf voorgaande jaren in de Gemeenschap hebben gewoond. Er worden geen beurzen verstrekt aan onderzoekers uit een geassocieerde staat die onderzoek verrichten in een geassocieerde staat. Het verblijf moet plaatsvinden in een lidstaat of een geassocieerde staat buiten het land van herkomst of het land waar de bursaal recent primair werkzaam is geweest, d.w.z. het land waar de onderzoeker in de twee jaar onmiddellijk voorafgaand aan de selectie door de gastinstelling gedurende meer dan twaalf maanden zijn of haar normale werkzaamheden heeft verricht. De onderzoekers moeten hun doctoraatsopleiding volgen in een ander land dan waar de gastinstelling gevestigd is, op een vakgebied dat aansluit bij de activiteiten van het opleidingscentrum. Het verblijf in het opleidingscentrum moet door de instelling waaraan de onderzoeker promoveert, worden erkend als een integrerend onderdeel van de doctoraatsopleiding. De leeftijdsgrens is gesteld op 35 jaar op het moment van selectie door de gastinstelling; er wordt rekening gehouden met eventuele loopbaanonderbrekingen wegens militaire of vervangende dienstplicht of de zorg voor kinderen.

Communautaire bijdrage en contractuele verplichtingen

De communautaire bijdrage dient ter financiering van korte verblijven van jonge onderzoekers in een opleidingscentrum; tevens draagt de Gemeenschap bij in de onderzoek- en beheerkosten van de gastinstelling. De hoogte van de communautaire bijdrage staat vermeld in de bijlage. De bursaal krijgt een toelage als bijdrage in de kosten voor zijn of haar verblijf in de gastinstelling. De gastinstelling biedt de bursaal adequate onderzoekfaciliteiten en begeleiding en vergoedt de reiskosten van het land waar de gastinstelling gevestigd is naar het land waar de bursaal thans werkzaam is. Het contract met de gastinstelling heeft in de regel een looptijd van maximaal vier jaar.

COÖRDINATIE MET ANDERE COMMUNAUTAIRE PROGRAMMA'S

Teneinde de consistent hoge kwaliteit en het prestige van de Marie Curie-beurzen te waarborgen zullen de uit hoofde van de specifieke programma's van het vijfde kaderprogramma verstrekte Marie Curie-beurzen in het kader van het programma voor menselijk potentieel worden gecoördineerd.

Aldus wordt ervoor gezorgd dat voor alle Marie Curie-beurzen, of deze nu in het kader van een specifiek programma of van een horizontaal programma worden verstrekt, dezelfde regels gelden met betrekking tot de uitvoeringsmodaliteiten, deelnemingsvoorwaarden, wettelijke en financiële regelingen, duur en normen. Bovendien is het de bedoeling dat alle voorstellen op één centraal punt worden ingediend.

De algemene regels worden vastgelegd in het programma "Menselijk potentieel" en toegepast bij alle programma's die voorzien in een regeling voor Marie Curie-beurzen. In het kader van het onderhavige programma wordt voorts een periodiek overzicht opgesteld van de uit hoofde van het vijfde kaderprogramma verstrekte Marie Curie-beurzen. De hiervoor noodzakelijke informatie wordt door de uitvoerenden van de specifieke programma's verstrekt.

Uit hoofde van het programma "Bevestiging van de internationale rol van communautair onderzoek" worden middelen beschikbaar gesteld voor de financiering van beurzen om jonge wetenschappers uit ontwikkelingslanden (waaronder opkomende economieën en Mediterrane partnerlanden in de gelegenheid te stellen naar Europa te komen om voor een periode van maximaal zes maanden aan projecten te werken.

INDICATIEF TIJDSHEMA⁶

Publicatie uitnodiging tot indienen van voorstellen	Termijn voor de ontvangst van voorstellen⁷	Verwachte datum van ondertekening van de eerste contracten	Gebieden waarop de uitnodiging betrekking heeft	Soort beurzen waarop de uitnodiging betrekking heeft	Indicatieve begroting in % van de totale begroting voor uitnodigingen
16/03/99	17/05/99	oktober 1999	alle	individueel, terugkeer, ervaren onderzoekers	11
16/03/99	16/06/99	november 1999	alle	bedrijfsleven	5
11/06/99	13/10/99	maart 2000	alle	ontwikkeling	4
11/06/99	13/10/99	maart 2000	alle	opleidingscentra	11
16/03/99	15/03/00	augustus 2000	alle	individueel, terugkeer, ervaren onderzoekers	9
15/02/00	03/10/00	Februari 2001	alle	bedrijfsleven	4
16/03/99	13/09/00	februari 2001	alle	individueel, terugkeer, ervaren onderzoekers	9
16/03/99	14/03/01	augustus 2001	alle	individueel, terugkeer, ervaren onderzoekers	9
15/02/01	16/05/01	oktober 2001	alle	ontwikkeling	3
15/02/01	16/05/01	oktober 2001	alle	opleidingscentra	11
15/02/01	13/06/01	oktober 2001	alle	bedrijfsleven	4
16/03/99	12/09/01	februari 2002	alle	individueel,	10

⁶ De directeur-generaal kan de datum van publicatie van de uitnodiging tot het indienen van voorstellen maximaal een maand vervroegen of uitstellen. In dat geval verschijnt er op de oorspronkelijk geplande publicatiedatum in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen een bekendmaking waarin de potentiële indieners van voorstellen op de hoogte worden gesteld van de nieuwe data. De Commissie behoudt zich het recht voor de voor een uitnodiging beschikbare begroting niet volledig vast te leggen. Als met de naar aanleiding van de eerste uitnodiging ontvangen voorstellen de doelstellingen van het programma niet kunnen worden verwezenlijkt, dan kan de verantwoordelijke directeur-generaal besluiten een tweede uitnodiging tot het indienen van voorstellen te publiceren.

⁷ Voor de regelingen voor individuele beurzen, terugkeerbeurzen en beurzen voor ervaren onderzoekers wordt één uitnodiging gepubliceerd, waarop tot de laatste beoordelingsbijeenkomst kan worden gereageerd. Tot deze datum kunnen voorstellen worden ingediend. Regelmatig vindt er een beoordeling van ingediende voorstellen plaats. De uiterste data betreffen sluitingsdata voor de afzonderlijke beoordelingsbijeenkomsten.

				terugkeer, ervaren onderzoekers	
16/03/99	13/03/02	augustus 2002	alle	individueel, terugkeer, ervaren onderzoekers	10

B. BETERE TOEGANG TOT ONDERZOEKINFRASTRUCTUUR

DOELSTELLINGEN

Onder "onderzoekinfrastructuur" wordt verstaan de installaties en instellingen die de onderzoeksgemeenschap essentiële diensten verlenen. Hiertoe behoren bijvoorbeeld grootschalige onderzoekinstallaties, verzamelingen, bijzondere habitats, bibliotheken, databanken en geïntegreerde netwerken van kleine onderzoekinstallaties, evenals infrastructurele centra die op basis van een verzameling technieken en knowhow een dienst verlenen aan de onderzoeksgemeenschap.

Gelet op het feit dat het ontwikkelen en exploiteren van infrastructuur een taak is van de nationale autoriteiten zijn voor de activiteit "*Betere toegang tot onderzoekinfrastructuur*" de volgende algemene doelstellingen geformuleerd:

- nieuwe mogelijkheden scheppen voor grensoverschrijdende toegang tot grote onderzoekinfrastructuur van communautair belang;
- infrastructuurexploitanten en -gebruikers stimuleren om samen te werken en efficiënter gebruik te maken van onderzoekinfrastructuur, en zodoende de dienstverlening aan de wetenschappelijke gemeenschap te verbeteren; en
- coördinerende, ondersteunende en begeleidende maatregelen nemen die moeten zorgen voor samenhang met verwante maatregelen in het kader van andere specifieke programma's.

TE BEREIKEN RESULTATEN

Met de regeling voor "*Grensoverschrijdende toegang tot grote onderzoekinfrastructuur*" wordt beoogd:

- per 100 miljoen euro steun circa 8.000 onderzoekers toegang te verschaffen tot zo'n 100 infrastructuren buiten het land waarin zij werkzaam zijn. Verwacht wordt dat ongeveer 60% van de betrokken onderzoekers jonge onderzoekers zijn (d.w.z. 35 jaar of jonger), van wie ongeveer de helft nog niet gepromoveerd is; en
- onderzoekers de gelegenheid te bieden hun wetenschappelijk inzicht te vergroten, hun kennis van belangrijke technieken te verbeteren, nuttige nieuwe contacten te leggen met andere onderzoekers en instellingen en, met name wat de jonge onderzoekers betreft, hun carrièrevooruitzichten te verbeteren.

Met de regeling "*Samenwerkingsnetwerken voor infrastructuur*" wordt beoogd per 10 miljoen euro steun de samenwerking tussen circa 120 deelnemers van 12 netwerken te bevorderen. Het is de bedoeling dat ongeveer twee derde van deze deelnemers exploitanten zijn van infrastructuur, waaronder een groot deel van de uit hoofde van de regeling inzake grensoverschrijdende toegang ondersteunde infrastructuur.

Ingevolge de regeling "*OTO-projecten inzake onderzoekinfrastructuur*" wordt per 10 miljoen euro naar verwachting aan ongeveer acht projecten steun verleend. Elk project wordt geacht in een nieuwe techniek of technologie te resulteren die

infrastructuur op het desbetreffende vakgebied aanmerkelijk beter toegankelijk maakt.

UITVOERING

B.1 GRENSOVERSCHRIJDENDE TOEGANG TOT GROTE ONDERZOEKINFRASTRUCTUUR

Met de term "grote onderzoekinfrastructuur" wordt infrastructuur bedoeld die een dienst van internationale topklasse verleent welke essentieel is voor het verrichten van kwalitatief hoogstaand onderzoek, zeldzaam is in Europa, adequate wetenschappelijke, technische en logistieke bijstand verleent aan externe gebruikers, met name bij het eerste gebruik, en waarbij de investerings- en bedrijfskosten relatief hoog zijn in vergelijking met de op het betrokken gebied gangbare kosten.

Doel van deze regeling is onderzoekteams (en individuele onderzoekers) nieuwe mogelijkheden te bieden om toegang te krijgen tot de grote onderzoekinfrastructuur die van belang is voor hun werk, ongeacht waar in de lidstaten of geassocieerde staten deze zich bevindt.

Deelnemers

Aan deze regeling kan worden deelgenomen door juridische entiteiten die grote onderzoekinfrastructuur exploiteren. Internationale organisaties die in de lidstaten of geassocieerde staten grote onderzoekinfrastructuur exploiteren kunnen bij uitzondering met steun van het programma deelnemen, mits de gefinancierde toegang aansluit op de missie van de betrokken organisatie en bovendien niet in aanmerking komt voor steun uit de eigen financiële middelen van de organisatie. In de regel is grote onderzoekinfrastructuur op één bepaalde plaats gelokaliseerd, maar een aantal verspreid opgestelde kleinere, complementaire installaties kan ook als een grote onderzoekinfrastructuur worden beschouwd, wanneer ze als één dienst onder een coherente beheerstructuur worden aangeboden.

Deze regeling is met name van belang voor onderzoekers in regio's van de Gemeenschap waar zulke onderzoekinfrastructuur zeldzaam is. Van gebruikers wordt verwacht dat ze hun resultaten binnen een redelijke tijd in de open literatuur publiceren. De regeling is bedoeld om gebruikers toegang tot onderzoekinfrastructuur te verschaffen voor een korte periode, d.w.z. in beginsel (afhankelijk van de aard van de installatie) niet langer dan drie maanden.

Communautaire bijdrage

De Gemeenschap financiert 100% van de reis- en verblijfskosten van onderzoekteams die de infrastructuur bezoeken en in andere lidstaten of geassocieerde staten werken dan waar de eigenaar of de exploitant van de infrastructuur gevestigd is. Tevens financiert de Gemeenschap 100% van de in aanmerking komende extra kosten die worden gemaakt om de onderzoekteams toegang te verlenen tot de infrastructuur; deze worden berekend hetzij op basis van een eenheidsprijs per gebruiker - deze wordt met de infrastructuurexploitant bedongen en dient te zijn afgeleid van diens directe bedrijfskosten - hetzij op basis van de reële extra kosten die worden gemaakt om de installatie ter beschikking te stellen van de van de onderzoekteams die de infrastructuur bezoeken. Bijdragen in de vermogenskosten komen niet als kosten in aanmerking.

De contracten die voortvloeien uit de eerste uitnodiging tot het indienen van voorstellen zullen naar verwachting het volgende profiel hebben:

- de communautaire bijdrage aan een infrastructuur varieert van ongeveer 0,1 tot zo'n 0,75 miljoen ecu per jaar, met een gemiddelde van circa 0,3 miljoen euro per jaar;
- ingevolge deze regeling wordt maximaal 20% van het totale aantal keren dat toegang wordt verleend tot een bepaalde infrastructuur gefinancierd, om te voorkomen dat de exploitatie van de infrastructuur te zeer afhankelijk wordt van de regeling;
- de duur van de steun varieert van minimaal drie tot maximaal vier jaar; en
- alle contracten moeten op 1 januari 2000 van start gaan.

Infrastructuur waarvoor in het kader van het eerdere programma voor opleiding en mobiliteit soortgelijke, nog lopende contracten zijn gesloten kunnen voor aanvullende steun in aanmerking komen, hoewel bij de indiening van een verzoek daartoe rekening dient te worden gehouden met de vraag hoe vaak er na 31 december 1999 uit hoofde van die eerdere contracten nog toegang tot deze infrastructuur zal worden verleend.

Publicatie van mogelijkheden

De lijst van geselecteerde infrastructuur wordt vervolgens gepubliceerd op de internet-homepage van het programma, waar onderzoekers die middels het programma toegang willen krijgen tot bepaalde infrastructuur kunnen lezen dat zij zich hiervoor rechtstreeks tot de desbetreffende exploitant dienen te richten. De exploitanten van de geselecteerde infrastructuur dienen in regelmatige publicaties in relevante tijdschriften of op internet een beschrijving te geven van de toegangsmogelijkheden. Gebruikers worden door de individuele exploitanten geselecteerd op grond van de wetenschappelijke/technische merites van de voorstellen van de kandidaat-gebruikers, waarbij voorrang wordt gegeven aan nieuwe gebruikers en gebruikers uit landen waar dergelijke infrastructuur niet bestaat.

B.2 SAMENWERKINGSNETWERKEN VOOR INFRASTRUCTUUR

Doel van deze regeling is infrastructuurexploitanten aan te moedigen tot zelfcoördinatie en bundeling van middelen teneinde een cultuur van onderlinge samenwerking te bevorderen, een kritische massa tot stand te brengen voor onderzoek naar betere technieken, instrumenten en technologieën, goede praktijken te verspreiden, gemeenschappelijke protocollen en interoperabiliteit te bevorderen, complementariteit aan te moedigen en de totstandbrenging van "verspreide" en "virtuele" grote installaties te stimuleren.

Deelnemers

Aan deze netwerken kan worden deelgenomen door exploitanten van onderzoekinfrastructuur, onderzoekteams van universiteiten, onderzoekcentra en het bedrijfsleven, vertegenwoordigers van infrastructuurgebruikers en fabrikanten van apparatuur. Een netwerk moet bestaan uit ten minste drie onderling onafhankelijke juridische entiteiten die onderzoekinfrastructuur exploiteren en die

gevestigd zijn in ten minste drie verschillende lidstaten of geassocieerde staten. Het wordt door één van deze juridische entiteiten gecoördineerd.

Communautaire bijdrage

De samenwerkingsnetwerken voor infrastructuur gelden als thematische netwerken. De Gemeenschap financiert tot 100% van de in aanmerking komende extra kosten om het netwerk te coördineren en op te zetten. Wat de naar aanleiding van de eerste uitnodiging tot het indienen van voorstellen gesloten contracten betreft, zal de jaarlijkse steun aan een netwerk naar verwachting gemiddeld niet meer dan 0,03 miljoen euro per deelnemer bedragen. De maximum looptijd van een netwerk is vier jaar.

B.3 OTO-PROJECTEN INZAKE ONDERZOEKINFRASTRUCTUUR

Doel van deze regeling is onderzoek in samenwerkingsverband te ondersteunen dat op communautair niveau een wezenlijke verbetering teweeg kan brengen in de toegang tot de infrastructuur en de bijbehorende dienstverlening op een bepaald gebied. In het bijzonder worden projecten aangemoedigd die dienen ter ondersteuning van werkzaamheden van infrastructuurnetwerken in het kader van dit programma of van gecoördineerde proefwerkzaamheden in het kader van het eerdere programma "Opleiding en mobiliteit van onderzoekers".

Deelnemers

Aan deze projecten kan worden deelgenomen door exploitanten van onderzoekinfrastructuur, onderzoekteams van universiteiten, onderzoekcentra en het bedrijfsleven, en fabrikanten van apparatuur. Aan een project moet worden deelgenomen door ten minste twee onderling onafhankelijke juridische entiteiten die onderzoekinfrastructuur exploiteren en die gevestigd zijn in ten minste twee lidstaten of geassocieerde staten. Het project moet door een van deze juridische entiteiten worden gecoördineerd.

Communautaire bijdrage

De communautaire financiering bedraagt niet meer dan 50% van de totale in aanmerking komende kosten van het project, met progressief lagere deelneming naarmate het project dichterbij de markt komt. Voor juridische entiteiten die geen analytische boekhouding voeren, worden de extra kosten als gevolg van het project voor 100% gefinancierd. De contracten zijn niet bedoeld om de aanschaf van vaste kapitaalgoederen te financieren. De naar aanleiding van de eerste uitnodiging tot het indienen van voorstellen geselecteerde projecten zullen naar verwachting maximaal vier jaar duren en minimaal tien manjaren aan onderzoekactiviteiten behelzen.

B.4 RONDETAFLCONFERENTIES, ONDERZOEKPANELS EN VERKENNENDE WORKSHOPS

Bij *rondetafelconferenties* komen groepen exploitanten van uit hoofde van het programma (of het eerdere programma "Opleiding en mobiliteit van onderzoekers") gefinancierde gelijksoortige infrastructuur bijeen om de contractwerkzaamheden te coördineren en ervaringen uit te wisselen, om de onderzoekinspanningen van individuele contractanten uit te breiden teneinde een kritische massa te bereiken, en om te overleggen met vertegenwoordigers van gebruikers. Als het onderwerp van een rondetafelconferentie aansluit bij een

specifiek programma, zullen deelnemers van dat programma voor het gesprek worden uitgenodigd. Dergelijke rondetafelconferenties kunnen gelden als thematische netwerken, mits er minimaal drie infrastructuurexploitanten uit ten minste twee lidstaten of geassocieerde staten aan deelnemen die in het kader van dit programma of het eerdere programma voor opleiding en mobiliteit van onderzoekers worden ondersteund.

De *onderzoekpanels* analyseren de rol van het programma ten aanzien van specifieke categorieën onderzoekinfrastructuur of specifieke onderzoekgebieden.

De *verkenkende workshops voor onderzoekinfrastructuur* zijn bedoeld om potentiële deelnemers aan onderzoekinfrastructuuronderdelen die weinig ervaring hebben met grensoverschrijdende samenwerking kennis te laten maken met de mogelijkheden om een voorstel voor een samenwerkingsnetwerk of een OTO-project inzake onderzoekinfrastructuur op te stellen.

BEOORDELINGSCRITERIA

De selectie van voorstellen voor te financieren grensoverschrijdende toegang tot grote onderzoekinfrastructuur en de vaststelling van de hoogte van de te verlenen steun geschieden aan de hand van de volgende criteria:

- de kwaliteit van de infrastructuur, met name de vraag of de infrastructuur van internationale topklasse is en het programma geavanceerde apparatuur biedt;
- de kwaliteit van het onderzoek dat externe gebruikers bij de infrastructuur kunnen uitvoeren;
- de kwaliteit van de aan deze externe gebruikers verleende wetenschappelijke, technische en logistieke steun, ondermeer de kwaliteit van de onderzoekomgeving;
- de mate van belangstelling voor het gebruik van de infrastructuur die wordt getoond door nieuwe grensoverschrijdende gebruikers uit landen waar een dergelijke infrastructuur niet bestaat;
- het rendement van de communautaire steun.

Voorts wordt gelet op de voordelen voor de Gemeenschap in de zin van de verhoging van het wetenschappelijk en technisch potentieel van haar minder begunstigde regio's. Terwijl bij de selectieprocedure de wetenschappelijke/technische verdienste en de kosteneffectiviteit van doorslaggevend belang blijven, krijgen voorstellen uit infrastructuur in de minder welvarende regio's van de Gemeenschap voorrang boven andere voorstellen van gelijke verdienste. Met betrekking tot infrastructuur waarvoor uit hoofde van dit of eerdere kaderprogramma's reeds contracten voor soortgelijke activiteiten zijn gesloten, wordt bij de selectie van voorstellen en de vaststelling van de hoogte van de steun tevens rekening gehouden met de uit hoofde van die programma's uitgevoerde tussentijdse en eindevaluaties.

Voorstellen voor samenwerkingsnetwerken, rondetafelconferenties en workshops worden geselecteerd op basis van hun potentieel om de toegang tot en de dienstverlening van onderzoekinfrastructuur van communautair belang te

verbeteren en de het vermogen van de deelnemers om de activiteiten van het netwerk (of de workshop) op efficiënte wijze te coördineren.

OTO-projecten worden geselecteerd op grond van de wetenschappelijke originaliteit van het project, de kwaliteit van de voorgestelde onderzoeksmethode en het werkplan, het potentieel van het project om de toegankelijkheid van onderzoekinfrastructuur in Europa te verbeteren, de algemene belangstelling van infrastructuurexploitanten en gebruikers, en de kwaliteit van het projectbeheer en de bekwaamheid van de partners.

Een aantal van de in de beoordelingshandleiding beschreven algemene beoordelingscriteria (namelijk (i) wetenschappelijke/technische kwaliteit en innoverend karakter, (ii) toegevoegde waarde voor de Gemeenschap en bijdrage tot EU-beleid, en (v) beheer en middelen) is reeds genoemd bij de bovenstaande programmaspecifieke criteria. Enkele andere criteria (namelijk (iii) bijdrage tot de sociale doelstellingen van de Gemeenschap en (iv) economische ontwikkeling en wetenschappelijke/technische vooruitzichten) spelen vanwege de aard van deze activiteit een ondergeschikte rol en zullen derhalve buiten beschouwing blijven.

COÖRDINATIE MET ANDERE ACTIVITEITEN

Deze activiteit wordt uitgevoerd in nauwe coördinatie met verwante activiteiten uit hoofde van andere onderdelen van het kaderprogramma om een consistente en complementaire benadering bij de verlening van steun voor onderzoekinfrastructuur te waarborgen. Meer in het bijzonder wordt in het kader van dit programma:

- een overzicht gepubliceerd waarin voor alle categorieën onderzoekinfrastructuur is aangegeven uit hoofde van welk(e) specifiek(e) programma('s) zij voor steun in aanmerking kunnen komen; en
- jaarlijks een verslag gepubliceerd met een overzicht van alle uit hoofde van het kaderprogramma ontplooid activiteiten ter ondersteuning van onderzoekinfrastructuur en van alle contracten die in het voorgaande jaar zijn gesloten.

Ook wordt deze activiteit gecoördineerd met het specifieke programma "Bevestiging van de internationale rol van het communautaire onderzoek", met name met betrekking tot de banden met internationale organisaties en met mondiale initiatieven inzake onderzoekinfrastructuur.

INDICATIEF TIJDSHEMA⁸

⁸ De directeur-generaal kan de datum van publicatie van de uitnodiging tot het indienen van voorstellen maximaal een maand vervroegen of uitstellen. In dat geval verschijnt er op de oorspronkelijk geplande publicatiedatum in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen een bekendmaking waarin de potentiële indieners van voorstellen op de hoogte worden gesteld van de nieuwe data. De Commissie behoudt zich het recht voor de voor een uitnodiging beschikbare begroting niet volledig vast te leggen. Als met de naar aanleiding van de eerste uitnodiging ontvangen voorstellen de doelstellingen van het programma niet kunnen worden verwezenlijkt, dan kan de verantwoordelijke directeur-generaal besluiten een tweede uitnodiging tot het indienen van voorstellen te publiceren.

Publicatie uitnodiging tot het indienen van voorstellen	Termijn voor de ontvangst van voorstellen	Verwachte datum van ondertekening van de eerste contracten	Soort projecten waarop de uitnodiging betrekking heeft	Indicatieve begroting in % van de totale begroting voor uitnodigingen
16/03/99	04/05/99	januari 2000	Toegang tot onderzoekinfrastructuur	65
			Samenwerkingsnetwerken voor infrastructuur	
			OTO-projecten inzake onderzoekinfrastructuur	
16/11/99	15/02/00	november 2000	Samenwerkingsnetwerken voor infrastructuur	5
			Rondetafelconferenties (thematische netwerken) & verkennende workshops	
15/11/00	15/02/01	november 2001	Toegang tot onderzoekinfrastructuur	30
			Samenwerkingsnetwerken voor infrastructuur	
			OTO-projecten inzake onderzoekinfrastructuur	
			Rondetafelconferenties (thematische netwerken) & verkennende workshops	

C. BEVORDERING VAN WETENSCHAPPELIJKE EN TECHNOLOGISCHE KWALITEIT

DOELSTELLINGEN

Wetenschappelijke en technologische kwaliteit is een noodzakelijke voorwaarde voor Europa om in de concurrerende internationale omgeving van wetenschappelijk onderzoek en ontwikkeling succes te hebben. Met de bevordering van kwaliteit wordt beoogd de beste onderzoekers en teams te betrekken bij en te engageren in Europees onderzoek en opmerkelijke onderzoekresultaten van Europese onderzoekers beter zichtbaar te maken. Tegelijkertijd is het van belang het beeld dat de samenleving heeft van wetenschap en onderzoek te verbeteren teneinde een gunstig klimaat te scheppen voor onderzoek en technologische ontwikkeling, met name voor de uit hoofde van de communautaire kaderprogramma's ontplooiende activiteiten. Wetenschappelijke activiteiten en onderzoek kunnen slechts succesvol zijn en een positief effect hebben indien de burgers een basiskennis van wetenschap en wetenschappelijke aangelegenheden hebben en een positief algemeen beeld ontwikkelen van de desbetreffende activiteiten en de resultaten ervan.

TE BEREIKEN RESULTATEN

Met betrekking tot "*Wetenschappelijke bijeenkomsten op hoog niveau*" wordt beoogd dat er:

- steun wordt verleend voor in totaal 1000 wetenschappelijke bijeenkomsten; en
- meer dan 100.000 mensen aan deelnemen.

Ten aanzien van "*Onderscheidingen*" wordt verwacht dat er:

- zo'n 10.000 studenten worden gemobiliseerd; en
- circa 500 teams van gerenommeerde onderzoekers bij betrokken zijn.

Ten aanzien van "*Publieksvoorlichting*" wordt verwacht dat er:

- 20 tot 30 samenwerkingsnetwerken worden ondersteund;
- circa 100 tot 150 partners bij betrokken worden; en
- honderdduizenden Europese burgers worden bereikt door de organisatie van de "Europese Week van wetenschap en technologie" en de verstrekking van informatie via elektronische netwerken.

UITVOERING

C.1 WETENSCHAPPELIJKE BIJEENKOMSTEN OP HOOG NIVEAU

De wetenschappelijke bijeenkomsten op hoog niveau moeten door middel van uitwisselingen bijdragen tot de wetenschappelijke vooruitgang en ervaren onderzoekers, die de wetenschappelijke en technologische ontwikkeling gestalte geven, de gelegenheid te geven hun kennis en ervaring te delen met de jongere generatie. De wetenschappelijke bijeenkomsten bieden tevens een kader waarin onderzoekers die onderdaan zijn van een lidstaat of geassocieerde staat maar werkzaam zijn buiten de lidstaten en geassocieerde staten, kunnen deelnemen

aan netwerken om contacten en wetenschappelijke betrekkingen met collega's in Europa aan te knopen en te onderhouden.

Deelnemers

Aan dit programma-onderdeel kan worden deelgenomen door in een lidstaat of geassocieerde staat gevestigde juridische entiteiten uit alle sectoren van het wetenschappelijk onderzoek die een wetenschappelijke bijeenkomst willen organiseren waarbij een representatieve groep onderzoekers uit de desbetreffende wetenschappelijke gemeenschap betrokken is. Door de Gemeenschap gefinancierde onderzoekers die aan conferenties deelnemen zijn in de regel ingezetenen van een lidstaat of een geassocieerde staat. Daartoe behoren ook personen die op het tijdstip van het evenement actief zijn in laboratoria of instellingen buiten de lidstaten of de geassocieerde staten. Onderdanen van derde landen kunnen voor steun in aanmerking komen wanneer zij ten minste de voorgaande vijf jaren in de Gemeenschap woonachtig zijn geweest of wanneer ze als hoofdspreker zijn uitgenodigd of als wetenschappelijk organisator optreden. De organisatoren van conferenties moeten de deelneming van vrouwelijke onderzoekers aanmoedigen.

Deelnemingsvoorwaarden

Er zijn vier categorieën wetenschappelijke bijeenkomsten op hoog niveau die voor steun in aanmerking komen (ook reeksen conferenties komen voor steun in aanmerking):

- Euroconferenties, waarbij gerenommeerde wetenschappers en jonge onderzoekers bijeen worden gebracht om bij te dragen tot de vooruitgang van de wetenschap en de opleiding van jonge onderzoekers. Aan zulke conferenties, die in de regel niet langer dan vijf dagen duren, wordt in de regel door maximaal honderd mensen deelgenomen;
- Eurocursussen, -workshops en -zomercursussen, waar gerenommeerde wetenschappers de gelegenheid krijgen om hun kennis en ervaring te delen met de jongere generatie Europese onderzoekers. De cursussen en workshops duren in de regel niet langer dan twee weken en er kunnen maximaal dertig of, wat de zomercursussen betreft, tachtig mensen aan deelnemen;
- grote conferenties, met meer dan honderd deelnemers; en
- niet-traditionele conferenties zoals elektronische conferenties (virtuele conferenties) of doctoraatsconferenties, d.w.z. conferenties die door de jongere generatie onderzoekers ten behoeve van vakgenoten worden georganiseerd.

Om voor steun in aanmerking te komen moet een bijeenkomst worden georganiseerd in een lidstaat of geassocieerde staat. Conferenties met winstoogmerk komen niet voor steun in aanmerking.

Beoordelingscriteria

De te ondersteunen wetenschappelijke bijeenkomsten op hoog niveau worden aan de hand van de volgende criteria geselecteerd:

- het belang van het voorgestelde onderwerp voor de wetenschappelijke wereld;
- de kwaliteit van het voorgestelde programma;
- de relevantie van de bijeenkomst voor de opleiding van de jongere generatie Europese onderzoekers; en
- de toegevoegde waarde van de bijeenkomst voor Europa.

Communautaire bijdrage

Wetenschappelijke bijeenkomsten op hoog niveau worden ten uitvoer gelegd als begeleidende maatregelen. Door de Gemeenschap wordt bijgedragen in de volgende categorieën kosten:

- (A) tot 100% van de kosten voor de deelneming van jonge onderzoekers die op het moment van de bijeenkomst werkzaam zijn in een lidstaat of geassocieerde staat (reis-, verblijfs- en deelnemingskosten);
- (B) tot 100% van de kosten voor de deelneming van jonge onderzoekers die op het moment van de bijeenkomst werkzaam zijn buiten de lidstaten en geassocieerde staten (reis-, verblijfs- en deelnemingskosten);
- (C) tot 50% van de kosten voor de deelneming van gastsprekers en wetenschappelijk organisatoren (reis- en verblijfskosten); en
- (D) organisatiekosten (huur van zalen en apparatuur, publiciteit, aanschaf van materialen die van essentieel belang zijn voor de opleidingsdoeleinden van de bijeenkomst enz.).

Per soort bijeenkomst komen de volgende categorieën kosten voor steun in aanmerking

- Euroconferenties, -cursussen, -workshops en -zomercursussen: kostencategorieën A, B, C en D;
- Grote conferenties: categorie (A);
- niet-traditionele conferenties: elektronische conferenties (categorie D), doctoraatsconferenties (categorie A, B en D).

De contracten met de organisatoren van de conferenties belopen in beginsel maximaal 0,110 miljoen euro en 0,035 miljoen euro per bijeenkomst; wat de grote conferenties en de doctoraatsconferenties betreft, bedraagt de maximale steun 0,020 miljoen euro per conferentie. Alleen in zeer uitzonderlijke gevallen kan er meer steun worden verleend.

C.2 ONDERSCHIEDINGEN VOOR VOORTREFFELIJK ONDERZOEK

Onderscheidingen betekenen publieke erkenning en zichtbaarheid voor Europese onderzoekers die via in Europees samenwerkingsverband uitgevoerd onderzoek opmerkelijke, succesvolle wetenschappelijke of technologische resultaten hebben geboekt. Voorts zullen onderscheidingen worden toegekend aan studenten van instellingen van middelbaar of hoger onderwijs die opmerkelijk wetenschappelijk werk hebben geleverd, teneinde de betrokkenen te motiveren om op de ingeslagen weg verder te gaan en de toekomst van Europa op wetenschappelijk en technologisch gebied te verzekeren, en leeftijdgenoten van de prijswinnaars

aan te moedigen om actieve belangstelling voor wetenschap en onderzoek aan de dag te leggen.

Er worden drie soorten onderscheidingen toegekend⁹:

de Descartes-prijs voor opmerkelijke wetenschappelijke en technologische prestaties die voortvloeien uit Europese samenwerking;

de Archimedes-prijs voor studenten van instellingen voor hoger onderwijs in Europa die originele wetenschappelijke ideeën of concepten hebben ontwikkeld op voor de wetenschappelijke vooruitgang in Europa relevante gebieden; en

de EU-wedstrijd voor jonge onderzoekers, een zoektocht naar wetenschappelijk talent van 15 tot 20 jaar.

DESCARTESPRIJS

Deelnemers

Deelnemers aan de wedstrijd zijn onderzoekers die bijzondere wetenschappelijke of technologische resultaten hebben bereikt bij Europees onderzoek in samenwerkingsverband.

Toelatingscriteria

Aanvragen voor de Descartesprijs moeten worden ingediend door leden van het projectteam zelf of nominaties kunnen door iedere derde namens de projectteams worden voorgedragen. Aanvragen moeten worden ingediend door juridische entiteiten.

De kandidaten voor de prijs moeten ingezetenen zijn van een lidstaat of een geassocieerde staat, of tenminste gedurende de laatste vijf jaar in de EU hebben verbleven (voor natuurlijke personen); of in een lidstaat of een geassocieerde staat zijn gevestigd (voor rechtspersonen).

De wedstrijd staat open voor alle gebieden van wetenschappelijke activiteit, ook voor sociale en economische wetenschappen.

De ingezonden projecten moeten ten uitvoer zijn gelegd door middel van Europees onderzoek in samenwerkingsverband, waarbij teams zijn betrokken die in de lidstaten of de geassocieerde staten zijn gevestigd. De minimumeis is twee onderling onafhankelijke juridische entiteiten die gevestigd zijn in twee verschillende lidstaten of in een lidstaat en een geassocieerde staat.

Beoordelingscriteria

Onderscheidingen worden toegekend aan projecten die het meeste blijk geven van:

⁹ De beoordelingsprocedures en -criteria, inclusief het relatieve gewicht ervan, zijn uiteengezet in het herziene "Handboek Procedures voor de beoordeling van voorstellen" voor het vijfde kaderprogramma, dat door de Commissie zal worden vastgesteld.

- **Wetenschappelijke kwaliteit:** in de vorm van kwaliteit van de bereikte resultaten; bijdrage tot het oplossen van belangrijke wetenschappelijke en technologische problemen; mate van innovatie en bijdrage tot de stand van wetenschap en techniek.
- **Toegevoegde waarde voor Europa:** in de vorm van kwaliteit van de grensoverschrijdende samenwerking en combinatie van elkaar aanvullende deskundigheid en middelen; en relevantie van de resultaten met betrekking tot het communautaire beleid en de prioriteiten op het gebied van onderzoek en technologische ontwikkeling;

Selectie

Er wordt een jury van 11 leden aangesteld, bestaande uit vooraanstaande wetenschappers uit verschillende landen, die het breedste spectrum van wetenschappelijke disciplines bestrijken. De jury wordt bijgestaan door panels van deskundigen. Een derde van de jury wordt jaarlijks vervangen en de leden van de jury kiezen onder elkaar een voorzitter.

De Descartesprijs wordt toegekend na een procedure in twee fasen.

Eerst worden alle in aanmerking komende projecten voorgelegd aan de desbetreffende panels van deskundigen. De panels maken een voorselectie van een beperkt aantal projecten die zij voorstellen; zij motiveren hun preselectie op grond van kwaliteit en aantal en stellen dienovereenkomstig een kort rapport over ieder geselecteerd project op. De lijst van voorgedragen projecten worden dan voorgelegd aan de jury, die besluit de Descartesprijs aan een of meer van de genomineerde projecten toe te kennen.

Bij het bepalen van het uiteindelijke aantal toe te kennen prijzen houdt de jury in het bijzonder rekening met de selectiecriteria, het aantal bij ieder kandidaatproject betrokken teams en de beschikbare middelen.

Communautaire bijdrage

De prijzen worden gefinancierd als "begeleidende maatregelen". De communautaire financiering heeft betrekking op:

- het verlenen door de Commissie van geldprijzen en/of soortgelijke erkenning aan de meest verdienstelijke deelnemers. De geldprijzen bestaan uit het recht van de teams om fondsen te verwerven voor het verspreiden van de resultaten of voor het ondernemen van verdere onderzoekwerkzaamheden en bedraagt gemiddeld 50.000 euro per bij het geselecteerde project betrokken team; en
- de kosten in verband met de voorbereiding en praktische organisatie van de uitreikingsceremonie, tot 100% van de desbetreffende kosten.

ARCHIMEDESPRIJS

Deelnemers

Deelnemers aan de wedstrijd zijn doctoraalstudenten aan Europese instellingen voor hoger onderwijs.

Toelatingscriteria

Aanvragen voor de Archimedesprijs moeten door de betrokken studenten zelf worden ingediend of nominaties kunnen door iedere derde namens de studenten worden voorgedragen. Aanvragen moeten worden ingediend door juridische entiteiten.

De kandidaten moeten natuurlijke personen zijn (in geval van een team zijn de regels inzake toelatingscriteria van toepassing op alle leden van het team) die:

- ingezetenen zijn van een lidstaat of een geassocieerde staat, of tenminste gedurende de laatste vijf jaar in de EU hebben verbleven; en
- ingeschreven zijn in een in een lidstaat of geassocieerde staat gevestigde instelling voor hoger onderwijs; en
- colleges volgen aan een universiteit (of een daarmee gelijkgestelde instelling voor hoger onderwijs) die recht geeft op een diploma of daarmee gelijkgesteld certificaat die de houder ervan direct toegang geeft tot studies met het oog op het behalen van een doctorstitel of daarmee gelijkgestelde graad.

De gepresenteerde wetenschappelijke en technologische resultaten moeten relevant zijn voor een van de in de uitnodiging genoemde thema's/problemen en moeten worden ondersteund door een erkende wetenschappelijke instelling. Voor de eerste prijs gelden de volgende problemen/thema's: "kunstmatige intelligentie: automata en andere toepassingen", "concepten en hulpmiddelen voor wetenschappelijke samenwerking en wetenschappelijk onderwijs op lange afstand" en "technologische ontwikkeling en het beheer van risico-implicaties voor bestuur".

Beoordelingscriteria

Onderscheidingen worden toegekend aan projecten die het meeste blijk geven van:

- **Wetenschappelijke kwaliteit:** in de vorm van kwaliteit van de bereikte resultaten; creativiteit, originaliteit van resultaten in overeenstemming met het desbetreffende thema of probleem;
- **Europese dimensie/toegevoegde waarde:** relevantie van de resultaten op Europees niveau; projecten die kunnen bogen op Europees teamwork krijgen extra erkenning.

Selectie

Er wordt een jury van 11 leden aangesteld, bestaande uit vooraanstaande wetenschappers uit verschillende landen, die het breedste spectrum van wetenschappelijke disciplines bestrijken. De jury wordt bijgestaan door panels van deskundigen. De leden van de jury kiezen onder elkaar een voorzitter. Een derde van de jury wordt jaarlijks vervangen.

De Archimedesprijs wordt toegekend na een procedure in twee fasen. Eerst worden alle in aanmerking komende projecten voorgelegd aan de desbetreffende panels van deskundigen. De panels maken een voorselectie van een beperkt

aantal projecten die zij voorstellen; zij motiveren hun preselectie op grond van kwaliteit en aantal en stellen dienovereenkomstig een kort rapport over ieder geselecteerd project op. De lijst van voorgedragen projecten wordt dan voorgelegd aan de jury, die besluit de Archimedesprijs aan een of meer van de genomineerde projecten toe te kennen.

Bij het bepalen van het uiteindelijke aantal toe te kennen prijzen houdt de jury in het bijzonder rekening met de selectiecriteria en de beschikbare middelen.

Communautaire bijdrage

De prijzen worden gefinancierd als "begeleidende maatregelen". De communautaire financiering heeft betrekking op:

- het verlenen door de Commissie van geldprijzen en/of soortgelijke erkenning; de geldprijzen bestaan uit het recht van de prijswinnars om fondsen te verwerven voor de verbetering en uitbouw van hun verdere wetenschappelijk carrière en bedraagt gemiddeld 50.000 euro per prijswinnaar; en
- de kosten in verband met de voorbereiding en praktische organisatie van de uitreikingsceremonie, tot 100% van de desbetreffende kosten.

WEDSTRIJD VAN DE EUROPESE UNIE VOOR JONGE WETENSCHAPPERS

Deelnemers

Deelnemers zijn juridische entiteiten die overeenkomstige wedstrijden organiseren op nationaal niveau en jonge mensen wier projecten in dat kader zijn geselecteerd.

Deelnemers zijn jonge wetenschappers die een hoofdprijs hebben gewonnen in een nationale wedstrijd voor jonge wetenschappers.

Toelatingscriteria

De deelnemers worden door de jury van hun respectieve nationale wedstrijd geselecteerd om hun project voor de EU-wedstrijd voor te dragen. Het zijn winnaars van hoofdprijzen.

Deelnemende landen zijn lidstaten, geassocieerde staten en landen waarmee de Commissie op regeringsniveau een overeenkomst inzake hun deelneming aan de wedstrijd heeft gesloten.

De wedstrijd staat open voor deelnemers uit alle Europese landen die een nationale wedstrijd voor jonge wetenschappers organiseren. Tot de EU-wedstrijd worden echter alleen organisaties toegelaten die kunnen aantonen dat i) zij een eerlijke, open en billijke preselectie op nationaal niveau hebben georganiseerd, ii) de wedstrijd open staat voor alle gebieden van wetenschappelijke activiteit en iii) de organisatie de officiële steun heeft van het desbetreffende ministerie van dat land.

Komen enkel in aanmerking kandidaten die op het ogenblik van de EU-wedstrijd:

- natuurlijke personen zijn, die door een lidstaat of een geassocieerde staat zijn geselecteerd;
- tussen 15 en 20 jaar oud zijn;
- niet meer dan één jaar hoger onderwijs hebben voltooid;
- een hoofdprijs hebben gewonnen in een nationale wedstrijd voor jonge wetenschappers; en
- nog niet eerder hebben deelgenomen aan de EU-wedstrijd, ook als het om een ander project gaat;

Projecten worden aanvaard op alle gebieden van wetenschappelijk activiteit. Aan de projecten mag zijn gewerkt door individuele deelnemers of door teams van niet meer dan 3 mensen; de regels inzake leeftijd en onderwijs zijn van toepassing op alle leden van het team.

Beoordelingscriteria

De selectie gebeurt op grond van **wetenschappelijk kwaliteit**: originaliteit en creativiteit in het aangeven en de aanpak van het basisprobleem; vaardigheid, zorgvuldigheid en degelijkheid bij de opzet en uitvoering van een onderzoekproject; afwerking van het project, van concept tot afsluiting; redenering en helderheid in de interpretatie en presentatie van resultaten; presentatie en vermogen om het project met de leden van de jury te bespreken.

Bij de toepassing van deze criteria wordt aandacht geschonken aan de leeftijd en het onderwijsniveau van de deelnemers.

Selectie

De jury beoordeelt eerst alle projecten en stelt dan een voorlopige beoordelingslijst op. De deelnemers dienen hun project voor de wedstrijd te

presenteren. De leden van de jury kunnen dan hun voorlopige beoordeling aanpassen op grond van dergelijke presentaties en van verdere gesprekken of discussies met de deelnemers.

De jury neemt een definitief besluit en maakt de lijst van prijswinnaars bekend.

De jury bestaat uit wetenschappers uit verschillende deelnemende landen en bestrijkt het breedste spectrum van wetenschappelijke disciplines. Ieder jaar wordt een voorzitter benoemd. Maximaal een derde van de leden wordt jaarlijks vervangen.

Uitvoerige regelingen inzake de praktische organisatie van de EU-wedstrijd voor jonge wetenschappers zijn te vinden in het wedstrijdreglement.

Communautaire bijdrage

De prijzen worden gefinancierd als "begeleidende maatregelen". De communautaire financiering heeft betrekking op:

- het verlenen door de Commissie van geldprijzen en/of soortgelijke erkenning. Bovengenoemde geldprijzen zijn vastgesteld op een bedrag van 5.000 euro voor ieder van de drie winnaars van de eerste prijs; 3.000 euro voor ieder van de drie winnaars van de tweede prijs en 1.500 euro voor de drie winnaars van de derde prijs; en
- de kosten in verband met de voorbereiding en praktische organisatie van de uitreikingsceremonie, tot 100% van de desbetreffende kosten.

C.3 PUBLIEKSVOORLICHTING

Het hoofddoel bestaat erin meer publieke belangstelling te wekken voor wetenschappelijke activiteiten en technologische ontwikkelingen, in het bijzonder die welke in het kader van Europese onderzoekprogramma's tot stand komen, en zodoende de afstand tussen de wetenschap in een Europees perspectief en de burger te verkleinen. Dit moet ertoe bijdragen dat de Europese burgers een beter inzicht krijgen in, enerzijds, de positieve gevolgen van wetenschappelijke en technologische ontwikkelingen voor het leven van alledag en, anderzijds, de beperkingen en mogelijke effecten van onderzoek en technologische ontwikkelingen. Met deze activiteiten wordt er tevens naar gestreefd de wetenschappers meer bewust te maken van de vraagstukken en onderwerpen die het publiek bezighouden.

Deze activiteiten moeten zoveel mogelijk de op nationaal niveau ontplooiende initiatieven aanvullen en deze kracht bijzetten.

Deelnemers

De deelnemers aan dit programma-onderdeel zijn in een lidstaat of geassocieerde staat gevestigde juridische entiteiten die professioneel betrokken zijn bij wetenschappelijke communicatie en voorlichting; de ontwikkeling van beleid en inzicht inzake de bekendheid van het publiek met wetenschap en technologie; of instanties die betrokken zijn bij de onpartijdige verspreiding, de bevordering en het gebruik van evenwichtige feitelijke wetenschappelijke informatie. Met 'wetenschappelijke communicatie' wordt met name bedoeld op de media,

vervaardigers van onderwijsmateriaal, musea voor wetenschap en technologie, verleners van wetenschappelijke elektronische informatiediensten enz.

Deelnemingsvoorwaarden

Er zijn vier categorieën activiteiten die voor steun in aanmerking komen:

- samenwerkingsnetwerken voor uitwisseling van de beste praktijken, kennis en knowhow, van gemiddeld vijf niet-gelieerde partners uit ten minste drie lidstaten of geassocieerde staten. Ten minste een van de partners moet in een lidstaat gevestigd zijn. De duur van het samenwerkingsnetwerk ligt tussen de twee en drie jaar;
- rondetafelconferenties over onderwerpen die verband houden met prioritaire Europese OTO-beleidsmaatregelen en -programma's;
- activiteiten ter ondersteuning van een Europese Week van wetenschap en technologie; en
- de verspreiding van informatie over wetenschappelijke onderwerpen via elektronische netwerken en langs andere geschikte wegen.

Alleen in een lidstaat of geassocieerde staat georganiseerde activiteiten komen voor steun in aanmerking.

Beoordelingscriteria

De selectie van voorstellen waarvoor communautaire steun zal worden verleend vindt plaats aan de hand van de volgende, in de beschikking betreffende het kaderprogramma beschreven criteria:

- wetenschappelijke/technische waarde en innoverend karakter;
- toegevoegde waarde voor de Gemeenschap en bijdrage tot het EU-beleid;
- bijdrage tot de maatschappelijke doelstellingen van de Gemeenschap;
- middelen, partnerschap en beheer.

Bij de geselecteerde voorstellen kan het gaan om voorstellen voor nieuwe projecten of initiatieven die aan bovengenoemde criteria voldoen; ook kunnen er voorstellen worden geselecteerd die erop gericht zijn succesvolle nationale initiatieven een Europese dimensie te geven.

Prioriteiten voor 2000

De tweede uitnodiging tot het indienen van voorstellen zal betrekking hebben op:

- samenwerkingsnetwerken. Een voorstel kan betrekking hebben op alle gebieden van wetenschappelijke activiteit, ook sociale en economische wetenschappen, maar moet aantonen dat de uitwisseling van ervaring, kennis, knowhow of optimale praktijken zal leiden tot betere technieken op het gebied van publieksvoorlichting over wetenschap en technologie;
- activiteiten ter ondersteuning van de Europese week van wetenschap en technologie, gepland voor november 2001 (open voor alle gebieden van

wetenschappelijke activiteit, ook voor sociale en economische wetenschappen). De activiteiten moeten het gunstige effect van wetenschap (en de toepassing ervan) op het dagelijkse leven van Europese burgers aantonen en toelichten op een manier die toegankelijk is voor een niet-deskundig publiek;

- rondetafelconferenties, georganiseerd rond onderwerpen in verband met prioritair Europees OTO-beleid en -programma's, om kwesties en technieken te bespreken met betrekking tot publieksvoorlichting over de desbetreffende wetenschap en technologie. Een voorstel kan betrekking hebben op één of meer conferenties;
- de verspreiding van informatie over wetenschappelijke onderwerpen via elektronische netwerken en langs andere geschikte wegen (open voor alle gebieden van wetenschappelijke activiteit, ook voor sociale en economische wetenschappen).

Communautaire bijdrage

Netwerken worden gefinancierd als thematische netwerken. De communautaire bijdrage bedraagt in de regel niet meer dan gemiddeld 0,02 miljoen euro per netwerkpartner per jaar;

Activiteiten ter ondersteuning van de Europese week van wetenschap en technologie worden gefinancierd als “begeleidende maatregelen”.

Rondetafelconferenties worden gefinancierd als “begeleidende maatregelen”. De communautaire bijdrage bedraagt in de regel niet meer dan 0,05 € miljoen per conferentie.

De verspreiding van informatie over wetenschappelijke onderwerpen via elektronische netwerken en langs andere geschikte wegen wordt gefinancierd als “begeleidende maatregelen”.

COÖRDINATIE MET ANDERE ACTIVITEITEN

Dit programma-onderdeel wordt nauw gecoördineerd met uit hoofde van andere onderdelen van het kaderprogramma uitgevoerde aanverwante activiteiten teneinde een consistente en aanvullende aanpak te waarborgen, met name wat betreft de vaststelling van wetenschappelijke en technologische sectoren waarvoor gerichte publieksvoorlichtingsinitiatieven bijzonder belangwekkend en veelbelovend kunnen zijn.

INDICATIEF TIJDSHEMA¹⁰

¹⁰ De directeur-generaal kan de datum van publicatie van de uitnodiging tot het indienen van voorstellen maximaal een maand vervroegen of uitstellen. In dat geval verschijnt er op de oorspronkelijk geplande publicatiedatum in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen een bekendmaking waarin de potentiële indieners van voorstellen op de hoogte worden gesteld van de nieuwe data. De Commissie behoudt zich het recht voor de voor een uitnodiging beschikbare begroting niet volledig vast te leggen. Als met de naar aanleiding van de eerste uitnodiging ontvangen voorstellen de doelstellingen van het programma niet kunnen worden verwezenlijkt, dan kan de verantwoordelijke directeur-generaal besluiten een tweede uitnodiging tot het indienen van voorstellen te publiceren.

Publicatie uitnodiging tot indienen van voorstellen	Termijn voor de ontvangst van voorstellen	Verwachte datum van ondertekening van de eerste contracten	Gebieden waarop de uitnodiging betrekking heeft	Soort projecten waarop de uitnodiging betrekking heeft	Indicatieve begroting in % van de totale begroting voor uitnodigingen
16/03/99 ¹¹	02/06/99	oktober 1999	alle	Wetenschappelijke bijeenkomsten op hoog niveau	20
	01/02/00	juni 2000	Alle	Wetenschappelijke bijeenkomsten op hoog niveau	20
	01/02/01	juni 2001	alle	Wetenschappelijke bijeenkomsten op hoog niveau	20
	01/02/02	juni 2001	alle	Wetenschappelijke bijeenkomsten op hoog niveau	11
01/12/99	17/03/00	september 2000	alle	Descartesprijs	2
29/09/00	31/12/00	april 2001	alle	Descartesprijs	2
28/09/01	31/12/01	april 2001	alle	Descartesprijs	2
01/12/99	29/06/00	november 2000	specifieke thema's	Archimedesprijs	1.5
15/04/01	1/05/02	november 2002	specifieke thema's	Archimedesprijs	1.5
16/03/99	02/06/99	februari 2000	W&T-week, samen- werkings-netwerken	Publieksvoorlichting	5
15/01/00	15/04/00	oktober 2000	alle	Publieksvoorlichting	4
15/01/01	15/04/01	oktober 2001	alle	Publieksvoorlichting	4
15/01/02	15/04/02	oktober 2002	alle	Publieksvoorlichting	4

¹¹ Er wordt één uitnodiging gepubliceerd, waarop tot de laatste beoordelingsbijeenkomst kan worden gereageerd. Tot deze datum kunnen voorstellen worden ingediend. Regelmatig vindt er een beoordeling van ingediende voorstellen plaats. De uiterste data betreffen sluitingsdata voor de afzonderlijke beoordelingsbijeenkomsten.

D. KERNACTIVITEIT: VERDIEPING VAN DE FUNDAMENTELE KENNIS OP SOCIAAL-ECONOMISCH GEBIED

DOELSTELLING EN ONDERZOEKTHEMA'S

Doel van deze kernactiviteit is een beter inzicht te verwerven in de structurele veranderingen die zich in de Europese samenleving voltrekken, teneinde methoden te vinden om het veranderingsproces te beheersen en de Europese burgers actiever bij het vormgeven van hun eigen toekomst te betrekken. Dit omvat het analyseren van de belangrijkste trends die aan de veranderingen ten grondslag liggen, het analyseren van de relatie tussen technologie, werkgelegenheid en samenleving, het herbeoordelen van de mechanismen voor participatie in het collectief handelen op alle bestuurlijke niveaus, en het uitwerken van nieuwe ontwikkelingsstrategieën die groei, werkgelegenheid en economische en sociale samenhang stimuleren.

STRATEGIE VOOR DE TENUITVOERLEGGING VAN DE KERNACTIVITEIT

De voornaamste onderdelen zijn:

- * de ontwikkeling van een algemeen kader dat de wetenschappelijke en politieke richting van het onderzoek aangeeft. De onderzoekthema's van dit kader zijn bedoeld om de wetenschappelijke gemeenschap houvast te bieden en duidelijk te maken welke onderliggende uitdagingen het hoofd moeten worden geboden. Dit algemene kader vormt tevens de basis waarop de prioritaire onderzoektaken voor elke uitnodiging tot het indienen van voorstellen worden geselecteerd;
- * de ontwikkeling van mechanismen voor de totstandbrenging van een dialoog tussen onderzoekers, beleidsmakers en de Commissie. Hiertoe behoren formele overlegprocedures en voortdurende interacties tussen deze actoren via workshops en seminars, alsmede een passend gebruik van begeleidende maatregelen en informatieverbreiding. Van zulke mechanismen zal op ruime schaal gebruik worden gemaakt tijdens alle fasen van de uitvoering van de kernactiviteit: de vaststelling van onderzoektaken voor de verschillende uitnodigingen tot het indienen van voorstellen; het toezicht op de onderzoekprojecten; de exploitatie van onderzoekresultaten en de uitwerking van concrete beleidsopties;
- * de publicatie van uitnodigingen tot het indienen van voorstellen, die het voornaamste instrument vormen voor het onderzoek in het kader van deze kernactiviteit. De onderzoektaken waarop de verschillende uitnodigingen betrekking hebben, gaan in op vraagstukken die binnen het algemene kader vallen, waarbij de dialoog met de wetenschappelijke gemeenschap en beleidsmakers als leidraad dient;
- * de organisatie van verspreidingsactiviteiten: het welslagen van de kernactiviteit is afhankelijk van een efficiënte verspreiding en exploitatie van onderzoekresultaten. Dit wordt bereikt door middel van diverse mechanismen, zoals het groeperen van projecten rond gemeenschappelijke thema's of het opstellen van beleidsnota's waarin de beleidsopties voor de besluitvormers op

een rij zijn gezet. Om onderzoekresultaten te verspreiden worden een aantal activiteiten ontplooid, zoals workshops, publicaties en de ontwikkeling van relevante databases.

TE BEREIKEN RESULTATEN

Deze kernactiviteit moet leiden tot:

1. sterkere mobilisatie van de Europese onderzoeksgemeenschap op het gebied van de sociale wetenschappen en relevante onderdelen van de menswetenschappen; betere samenwerking, meer netwerken; en de ontwikkeling van een Europese onderzoekinfrastructuur binnen de sociale wetenschappen. Specifieke doelstellingen die worden nagestreefd zijn onder meer:
 - een verslag over de bijdrage die deze kernactiviteit levert tot de ontwikkeling van een Europese onderzoeksgemeenschap binnen de sociale wetenschappen;
 - de ontwikkeling van een database met informatie over lopend onderzoek in de EU op de gebieden waarop deze kernactiviteit betrekking heeft; en
 - een beoordeling van de bijdrage die deze kernactiviteit levert tot de ontwikkeling van een Europese onderzoekinfrastructuur binnen de sociale wetenschappen;
2. europeanisering van sociaal-economisch onderzoek, bevordering van onderzoek naar specifiek "Europese" sociaal-economische vraagstukken, en betere vergelijkende analyses van lokale, regionale en nationale gegevens. Specifieke doelstellingen die worden nagestreefd zijn onder meer:
 - een sterkere onderzoeksbasis voor het Europees beleid; en
 - een betere integratie van de sociaal-economische aspecten in het OTO-beleid en andere beleidslijnen van de EU;
3. verspreiding en benutting van onderzoek, onder meer door een betere dialoog tussen de onderzoeksgemeenschap en beleidsmakers, en betere en gebruiksvriendelijkere toegang tot onderzoekbevindingen voor de Europese burger¹². Specifieke doelstellingen die worden nagestreefd zijn onder meer:
 - betere toegankelijkheid van naar aanleiding van de kernactiviteit opgestelde verslagen, via documentatiecentra enz.;
 - nota's over de beleidsopties, workshops over de raakvlakken tussen onderzoek en beleid;
 - de voorbereiding van incidentele, gebruikersvriendelijke en in voor iedereen begrijpelijke taal geformuleerde overzichten van onderzoekresultaten die van belang zouden kunnen zijn voor het algemene publiek.

¹² De lidstaten krijgen toegang tot informatie afkomstig van werkzaamheden in het kader van deze kernactiviteit overeenkomstig artikel 19, lid 3, van het Besluit van de Raad inzake de regels voor deelneming en verspreiding krachtens artikel 167 van het Verdrag.

BEANTWOORDEN AAN DE DOELSTELLINGEN DOOR MIDDEL VAN EEN REEKS UITNODIGINGEN TOT HET INDIENEN VAN VOORSTELLEN

Het onderzoek binnen deze kernactiviteit moet ten uitvoer worden gelegd door middel van een aantal uitnodigingen tot het indienen van voorstellen (waaronder ook de huidige uitnodiging). Momenteel zijn er twee verdere uitnodigingen gepland voor *OTO-projecten* en *thematische netwerken*. Er is een open uitnodiging voor begeleidende maatregelen. Ofschoon *integratie van gegevens* en *ontwikkeling van onderzoekinfrastructuur* geen deel van bovenvermelde uitnodiging vormen, wordt er toch aan gedacht ze in het werkprogramma van de kernactiviteit op te nemen.

Elk van deze uitnodigingen heeft betrekking op de algemene doelstelling van de kernactiviteit zoals hierboven uiteengezet.

Deze uitnodiging is bedoeld om steun te verlenen aan sociaal-economische *onderzoekprojecten* en *thematische netwerken* die kunnen bijdragen tot meer inzicht in en een beter beheer van enkele belangrijke uitdagingen waarmee de Europese samenleving wordt geconfronteerd.

Verdere uitnodigingen voor OTO-projecten en thematische netwerken zullen voortbouwen op het werk dat uit deze en de eerste uitnodiging tot het indienen van voorstellen is voortgekomen, evenals op relevante resultaten van het programma "Gericht sociaal-economisch onderzoek" van het 4e kaderprogramma. Terwijl deze toekomstige uitnodigingen verdere werkzaamheden kunnen behelzen met betrekking tot bepaalde in deze uitnodiging opgenomen onderwerpen, kunnen zij ook andere kwesties behandelen en verschillende benaderingen toepassen. Zo kan daarmee worden gepoogd hiaten te vullen die zijn ontstaan, een antwoord op nieuwe problemen en uitdagingen worden geboden of worden ingegaan op specifieke beleidsprioriteiten.

DE HUIDIGE UITNODIGING

Algemene grondbeginselen

Deze uitnodiging staat open voor voorstellen voor *OTO-projecten* en *thematische netwerken*. Doel van de als gevolg van deze uitnodiging te ondersteunen werkzaamheden is bij te dragen tot het huidige beleid en de maatschappelijke discussie over de toekomstige ontwikkeling van de Europese samenleving.

Onderstaande onderzoektaken zijn geformuleerd om aan dit algemene doel te beantwoorden. Er zijn 7 onderzoektaken. Elke taak probeert een belangrijke uitdaging voor onderzoek aan te geven met het oog op een beter begrip en ondersteuning van de beleidsvorming. Deze taken moeten worden gezien als aandachtspunten voor onderzoek; ze zijn niet bedoeld als "waterdichte" compartimenten en het is duidelijk dat er in een complexe en onderling afhankelijke wereld vele interrelaties zijn binnen en tussen taken, op verschillende niveaus.

Daarom worden indieners van voorstellen bij het kiezen van een bepaalde taak sterk aangemoedigd eerst de inhoud van alle 7 taken te lezen. De voorstellen kunnen betrekking hebben op verscheidene onderzoeksvragen binnen één taak en/of delen van verschillende taken.

Bij het opstellen van elke onderzoektaak is geprobeerd de belangrijkste uitdagingen en vragen voor het onderzoek aan te geven (d.w.z. *welke* kwestie(s) moet(en) worden onderzocht) maar ook te vermijden een gedetailleerde onderzoekbenadering vast te stellen (d.w.z. *hoe* de geselecteerde kwestie(s) moet(en) worden aangepakt).

Iedere taak wordt als volgt gepresenteerd:

Ten eerste worden de motivering en de context van de taak geschetst. Vervolgens worden de algemene doelstellingen van de taak met het oog op onderzoek gegeven.

Dit wordt gevolgd door de "vertaling" van deze doelstellingen in uitdagingen en vragen voor het onderzoek. Deze zijn bedoeld als illustratie van de draagwijdte en de inhoud van de binnen een bepaalde taak te verrichten werkzaamheden. Het is echter niet uitgesloten dat een voorstel niet direct aan een specifieke uitdaging of vraag voor het onderzoek kan beantwoorden; het kan dan betrekking hebben op onderdelen, combinaties van deze onderdelen of aanverwante kwesties. Wel moet een voorstel duidelijk relevant zijn voor de algemene doelstelling(en) van de taak en de bedoeling en het "niveau" van de voorstelling ervan.

Tenslotte zijn in het overzicht van enkele taken ook richtsnoeren betreffende bepaalde kwesties of onderzoekbenaderingen opgenomen, die van bijzondere relevantie worden geacht met betrekking tot de algemene doelstellingen.

Zoals hierboven vermeld, vertegenwoordigen de zeven taken belangrijke uitdagingen voor het onderzoek. De eerste twee zijn breed opgezet en behandelen een waaier van kwesties; zij zijn bedoeld ter bevordering van innovatieve benaderingen die ons vermogen om belangrijke en onderling samenhangende maatschappelijke veranderingen te beheren, kunnen verbeteren. Het beheer van dergelijke veranderingen kan worden geholpen door ondersteuning van beleidsvorming (taak 1) en door individuele oplossings- en aanpassingsstrategieën (taak 2).

Taken 3, 4 en 5 houden verband met bepaalde uitdagingen die van kritiek belang voor de EU worden geacht; het zijn werkgelegenheid (taak 3); kwesties met betrekking tot sociale onevenwichten (uitsluiting, armoede, ongelijkheid) (taak 4) en de dringende noodzaak om investeringen in menselijk kapitaal voor de toekomst te bevorderen (taak 5).

De taken 6 en 7 hebben betrekking op uitdagingen voor het sociaal-economisch onderzoek in verband met belangrijke ontwikkelingen in de EU; burgerschap en bestuur in de context van de Europese integratie en de sociaal-economische dimensies van de uitbreiding van de EU.

De beschrijving van de 7 taken wordt gevolgd door een deel waarin richtsnoeren voor de aanpak van het onderzoek en beleidsperspectieven worden gegeven. Deze moeten bij de voorbereiding van ieder voorstel zorgvuldig in acht worden genomen zodat een zo groot mogelijke bijdrage kan worden geleverd tot de algemene doelstellingen van deze kernactiviteit.

ONDERZOEKTAKEN

1. NAAR EEN BETER BEHEER VAN SOCIALE VERANDERING

We leven in een tijd van grote structurele veranderingen in Europa die worden gekenmerkt door complexiteit, onderlinge afhankelijkheid, nieuwe kansen en risico's en implicaties voor de verdeling van welvaart. Dit stelt beleidsmakers, instellingen, enz. op verschillende niveaus voor belangrijke uitdagingen, in het bijzonder met betrekking tot maatschappelijke besluitvorming.

Doel van deze taak is nieuwe en betere hulpmiddelen, methoden en technieken te ontwikkelen die de besluitvorming met betrekking tot de hele maatschappelijke problematiek ondersteunen. Tot de brede types/niveaus van besluitvormingsactiviteiten die van bijzonder belang zijn behoren: de algemene sociaal-economische ontwikkeling; specifiek sectoraal, regionaal en ander beleid; en nieuwe vormen en institutionele regelingen voor besluitvorming door maatschappelijke groepen en gemeenschappen via dynamische "leer"-processen.

Wat de algemene sociaal-economische ontwikkeling betreft, moet het onderzoek gericht zijn op een beter begrip van de mechanismen die bepalend zijn voor de afweging tussen het beleid inzake economische ontwikkeling en sociale doelstellingen en de middelen om het verband daartussen te versterken. Voorbeelden van onderzoeksvragen zijn: Wat zijn de kritische verbanden en de onderlinge afhankelijkheid tussen economische verandering (b.v. met betrekking tot mondialisering, technologische vooruitgang, concurrentievermogen) en sociale doelstellingen (b.v. sociale cohesie, sociale voorzieningen, werkgelegenheid, enz.) en op welke essentiële niveaus werken zij? Wat zijn de voorwaarden (beleid, instellingen, regelgeving, enz.) waarop culturele, historische en andere vormen van verscheidenheid in Europa het economisch concurrentievermogen kunnen bevorderen? Wat zijn mogelijke verbeteringen in de kennisbasis van de sociale wetenschappen en in de instrumenten (b.v. vroege waarschuwingssystemen, sociale indicatoren van kwetsbaarheid, duurzaamheid, enz.) waardoor maatschappelijke overwegingen adequaat in de economische besluitvorming kunnen worden meegenomen?

Met betrekking tot specifiek sectoraal of regionaal beleid kan het onderzoek de kwaliteit evalueren van de kennisbasis van de sociale wetenschappen (b.v. concepten, indicatoren, prognoses, enz.) die gebruikt wordt voor beleidsvorming, en opties voor de verbetering ervan onderzoeken. Het onderzoek kan zich ook richten op de wijze waarop de huidige compartimentering, formulering en evaluatie van het beleid, alsmede institutionele regelingen kunnen worden verbeterd of veranderd zodat de integratie van maatschappelijke overwegingen, inclusief genderkwesties en implicaties voor de verdeling van welvaart over ruimte en tijd, mogelijk wordt.

De ontwikkeling van een "kennismaatschappij" is momenteel het onderwerp van discussie. Dit betekent zowel de totstandbrenging van nieuwe kennis als een effectieve en efficiënte kennisdynamiek. Wat zijn de behoeften en vooruitzichten voor de bevordering van een kennisdynamiek (of leerprocessen) met betrekking tot het beheer van maatschappelijke problemen en uitdagingen? Het onderzoek kan gericht zijn op een beter begrip van beleidsleerprocessen met betrekking tot maatschappelijke kwesties, bijvoorbeeld door vergelijkende historische analyses; het aangeven van belangrijke interacties tussen maatschappelijke betrokkenen, instellingen, enz., die de leerprocessen beïnvloeden; het evalueren van de lessen die kunnen worden getrokken uit andere soorten "leer"-processen (b.v.

economische, technologische) en de mogelijke overdracht van relevante ervaringen en institutionele regelingen in verschillende landen en regio's.

Bij het aanpakken van deze taak worden vergelijkend onderzoek tussen verschillende regio's/landen en culturele tradities, alsmede analyses van beleidsvormingprocessen en -stijlen gestimuleerd.

2. INDIVIDUELE EN COLLECTIEVE STRATEGIEËN IN DE VERANDERENDE SAMENLEVING

Individuele en collectieve oplossingsstrategieën en -gedrag worden in sterke mate vorm gegeven door complexe interrelaties tussen culturele, economische, institutionele en andere contexten. De omvang en het tempo van structurele veranderingen die op dit ogenblik in Europa plaatsvinden, vormen belangrijke nieuwe uitdagingen voor het aanpassen van dergelijk strategieën en gedrag.

Doel van deze taak is het inzicht in de kritische interacties tussen enerzijds maatschappelijke verandering en anderzijds individuele en collectieve strategieën inzake gedrag, keuzen, levensstijlen, enz. te verbeteren. De werkzaamheden moeten ertoe bijdragen dat besluitvormingsprocessen op verschillende niveaus beter rekening kunnen houden met individuele en collectieve (b.v. gezin) levensstijlfactoren en variaties daarvan.

Illustratieve voorbeelden van te behandelen vragen zijn ondermeer:

Wat zijn de hoofdthema's waarvoor er belangrijke interacties bestaan tussen veranderingen in sociaal-economische omgeving en levenskwaliteit/stijl en wat zijn de belangrijkste kenmerken van deze interacties? Voorbeelden van enkele hoofdthema's die op deze wijze moeten worden onderzocht zijn ondermeer: veranderende werkpatronen, individueel loopbaanbeheer, grotere mobiliteit van werknemers; nieuwe gezinstypes, genderverdeling van taken, individuele strategieën en attitudes, reproductieve besluiten, sociale solidariteit en solidariteit tussen generaties, individualistisch gedrag, enz. Het onderzoek moet rekening houden met structurele aspecten en vormen van verscheidenheid zoals sekse, leeftijd, sociaal-economische status, minderheidsgroepen, culturele waarden en religie.

Wat zijn de belangrijkste verbanden tussen enerzijds veranderende interacties tussen samenleving en individu en anderzijds de toenemende risico's in de maatschappij, zoals verstoring gedrag, gekenmerkt door jeugddelinquentie, misdaad, geweld, eenzaamheid, enz.... Welk sociaal beleid kan worden opgezet om deze problematiek aan te pakken? In dit verband kan de rol van verschillende collectieve organisaties (b.v. NGO's) op plaatselijk, nationaal en Europees niveau worden onderzocht.

Hoe kan een harmonischer verhouding worden gestimuleerd tussen deelname aan het arbeidsproces, het delen van zorg- en huishoudelijke taken, reproductieve keuzen en de kwaliteit van het huiselijk/gezinsleven? Hoe kunnen dergelijke veranderende verhoudingen worden benut om de kwaliteit van het bestaan te verbeteren en de kansen voor persoonlijke ontwikkeling te verhogen?

3. WERKGELEGENHEID EN WERKLOOSHEID IN EUROPA

Werkgelegenheid en werkloosheid zijn al sinds enige tijd belangrijke kwesties in Europa. In een tijd van belangrijke structurele veranderingen vormen zij echter een nieuwe uitdaging voor de kennis die nodig is om innovatief beleid en maatregelen terzake te ondersteunen.

Doel van deze taak is het inzicht te verbeteren in de wijze waarop in Europa werkgelegenheid van een zo hoog mogelijke kwaliteit tot stand kan worden gebracht en hoe de werkloosheid kan worden teruggedrongen. Om deze doelstelling te verwezenlijken moet het onderzoek de belangrijkste factoren en voorwaarden aanwijzen en evalueren die van invloed zijn op werkgelegenheid en werkloosheid en de daaruit voortvloeiende implicaties voor het beleid.

De volgende onderzoeksvragen illustreren welke problematiek kan worden behandeld:

Hoe kunnen de grote variaties in werkgelegenheidscijfers in Europa worden verklaard, gelet op geslacht en andere perspectieven? Welke toekomstige tendensen in de cijfers en samenstelling van de werkgelegenheid kunnen worden verwacht, met name met betrekking tot geslacht en leeftijd en wat zijn de implicaties daarvan voor het beleid?

Het onderzoek kan zich richten op kritische interacties tussen werkgelegenheid en een aantal factoren, waaronder de volgende: Welk effect heeft het macro-economische beleid in Europa de laatste jaren gehad op de werkgelegenheid en wat zijn de belangrijkste opties voor de toekomst? Welke effecten hebben de veranderingen in het financiële systeem op de werkgelegenheid/werkloosheid? Welke gebieden van de dienstensector hebben een goed potentieel voor het scheppen van werkgelegenheid en hoe kan dat potentieel worden gerealiseerd, met ondermeer ook de problematiek van de kwaliteit en professionalisering van die werkgelegenheid? Wat is het potentieel van de sociale economie (non-profit sector) voor het scheppen van werkgelegenheid? Wat is de relatie tussen innovatie en werkgelegenheid in Europa en hoe kan innovatie worden verbeterd met het oog op het scheppen van netto-werkgelegenheid? Wat is de relatie tussen internationaal concurrentievermogen en werkgelegenheid in Europa vandaag? Wat is het netto-effect van veranderingen in de goederen- en dienstenmarktordening op de werkgelegenheid? Wat is de relatie tussen arbeidsmarktordening en/of sociale voorzieningen enerzijds en werkgelegenheid en werkloosheid anderzijds? Wat is het verband tussen de verschillende soorten procedures voor het vaststellen van lonen en de groei op lange termijn en hoe zal dit in de toekomst in Europa werken? Wat is de relatie tussen diverse vormen en niveaus van belastingheffing en werkgelegenheid/werkloosheid? Hoe kan een actief arbeidsmarktbeleid het beste bijdragen tot het scheppen van werkgelegenheid en het terugdringen van werkloosheid, ook voor bepaalde tot nog toe uitgesloten groepen, met aandacht voor gelijke kansen? In welke mate en op welke wijze dragen systemen voor opleiding en levenslang leren bij tot het scheppen van arbeidsplaatsen en het verminderen van werkloosheid? In welke mate hebben variaties in bedrijfsvoeringspraktijken in heel Europa ten aanzien van het aannemen van extra-arbeidskrachten invloed op het scheppen van nieuwe werkgelegenheid?

Bijzondere aandacht moet worden besteed aan de vergelijkende aspecten van deze kwesties, eventueel ook vergelijkingen met andere geïndustrialiseerde regio's in de wereld; de kwaliteit van werkgelegenheid; eventueel ook de genderaspecten van deze problematiek en de implicaties voor het beleid, ondermeer de onderlinge consistentie van verschillende beleidsvormen. Ook regionale aspecten en de uitbreiding van de EU kunnen worden bekeken en de rol van demografische veranderingen kan waar relevant in overweging worden genomen. Zowel kwalitatief als kwantitatief onderzoek naar bovengenoemde kwesties wordt ingewacht, alsmede onderzoek naar processen en naar resultaten, en micro- zowel als macro-onderzoek.

4. OP WEG NAAR SOCIALE COHESIE IN EUROPA

In een context van toenemende internationale concurrentie en mondialisering wordt Europa geconfronteerd met nieuwe uitdagingen ten aanzien van het handhaven en bevorderen van haar economische en sociale cohesie met behoud van haar concurrentiepositie.

Doel van deze taak is het inzicht in de belangrijkste oorzaken en gevolgen van ongelijkheden en de voorwaarden en mechanismen daarvan ten aanzien van reproductie in de maatschappij te verbeteren en relevante reacties aan te geven om de cohesie in Europa te bevorderen.

Binnen deze context zijn pertinente kwesties ondermeer een beter begrip van de relaties tussen economische prestaties en sociale cohesie; het verband tussen veranderende economische omgeving, macro-economisch beleid en sociale doelstellingen; het effect van internationaal concurrentievermogen, deregulering en veranderingen op de arbeidsmarkt op welzijnstelsels, werkloosheid en ongelijkheid.

Illustratieve voorbeelden van onderzoeksvragen die kunnen worden behandeld zijn ondermeer:

Wat zijn de implicaties van de mondialisering van de economie en het macro-economisch beleid van deregulering voor de sociale cohesie? Wat zijn de economische en sociale kosten en baten van veranderingen in de regelgeving voor systemen van sociale bescherming voor de Europese samenleving?

In welke mate zijn nieuwe non-profitactiviteiten (ook bekend als "derde systeem", "sociale economie", "derde economie", ...) geschikt om de sociale cohesie te versterken? Wat is in dat opzicht de sociale en economische efficiëntie van deze activiteiten vergeleken bij de traditionele openbare en particuliere sector?

Hoe functioneren de processen van reproductie van ongelijkheid, bijvoorbeeld door onderwijsstelsels, toegang tot gezondheidszorg, enz....? Welk beleid is er in dat verband nodig om systemen van sociale cohesie in Europa te ontwikkelen en in stand te houden?

In welke mate brengen sociale onveiligheid en onzekerheid een cultuur van geweld teweeg in stedelijke gebieden in Europa? Welke antwoorden kunnen op sociaal, economisch, cultureel en politiek niveau worden gegeven om het proces van (re)productie van geweld te keren?

Hoe moet worden gereageerd op huidige en te verwachte tendensen in internationale migraties teneinde de sociale cohesie in Europa te verbeteren? Kunnen migraties een uitdaging vormen voor het handhaven van de sociale cohesie in de Europese demografische, economische, sociale en culturele context?

Bij het aanpakken van deze taak moeten de voorstellen proberen specifieke Europese benaderingen te onderzoeken bij het aangaan van deze uitdagingen, eventueel in vergelijking met andere welzijnsmodellen in de wereld. De voorstellen moeten aandacht besteden aan het verband tussen het economisch beleid en de sociale gevolgen daarvan op korte en lange termijn. In passende mate moeten zij ook een vergelijkende benadering toepassen die vergelijkbare concepten en gegevens oplevert. Voor zover relevant dienen zij aandacht te hebben voor de genderdimensie van de hierboven beschreven sociale en economische dynamiek.

5. NIEUWE PERSPECTIEVEN VOOR LEREN

Leren wordt beschouwd als een essentiële factor met betrekking tot economische behoeften en vooruitzichten op het gebied van werkgelegenheid. Voorts bestaat ook het inzicht dat leren de culturele waarden van de Europese samenleving omvat en raakpunten vertoont met de persoonlijke, civiele en sociale dimensie. Aangezien er besluiten moeten worden genomen over investeringen op lange termijn in menselijk kapitaal moet een beter inzicht worden verkregen in nieuwe vormen van leren, rekening houdend met de rijke verscheidenheid in Europa.

Doel van deze taak is op basis van onderzoek steun te verlenen voor de bevordering van onderwijs en culturele hulpbronnen. Het is van bijzonder belang nieuwe manieren te verkennen om levenslang te leren, manieren te vinden om de kloof tussen leren en werk te overbruggen evenals sociale uitsluiting te verhinderen en te bestrijden. Essentieel voor deze uitdaging zijn de partnerschappen tussen school, gezin, werk en plaatselijke gemeenschappen en de noodzaak beleid en maatregelen terzake te verbeteren.

Tot de te behandelen onderzoekproblematiek behoren de volgende vragen:

Hoe kan de 'school van morgen' op ruimere schaal toegankelijk worden gemaakt? Specifieke onderzoeksvragen zijn ondermeer: Hoe kan de toegang tot onderwijs voor iedereen in Europa worden verbeterd, met name voor de jongsten en voor kansarme kinderen (b.v. immigranten) en hoe kan de groei van niet-formele leermethoden via gezin, werk en/of plaatselijke gemeenschappen worden gesteund? Welke leerstrategieën en -beleid kunnen worden ingesteld om sociale uitsluiting te verhinderen en te bestrijden?

Wat zijn eventueel de belangrijkste kenmerken van onderwijs/leren op de "school van morgen"? Specifieke onderzoeksvragen zijn ondermeer: Welke nieuwe extra bekwaamheden, waarden en attitudes zijn nodig in de kennismaatschappij van morgen: 'leren leren', onafhankelijk leren, 'leren burger te worden', sociale en communicatievaardigheden, culturele en democratische waarden?

De fundamentele paradigmaverschuiving in het onderwijs in Europa houdt gedeeltelijk verband met het inzicht dat leren een levenslang proces is. Specifieke onderzoeksvragen zijn ondermeer: Hoe reageren 'formele onderwijs- en

opleidingssystemen' en daarmee verwant beleid en instellingen op dit proces en passen ze zich daaraan aan? Welke nieuwe systemen moeten worden ontwikkeld ter begeleiding van levenslang leren? Hoe kunnen het effect en de resultaten van dit beleid en deze programma's worden gemeten?

Vergemakkelijking van de overgang van onderwijs naar beroepsleven en van werk naar werk, van inactiviteit naar werk, en van werk naar pensionering zijn zeer belangrijk voor de uitbouw van een beleid inzake levenslang leren. Welke wegen en bruggen bestaan er in Europa tussen leren en werken en hoe kunnen zij worden ontwikkeld? Hoe staan leerstrategieën en -beleid in wisselwerking met de nieuwe tendensen in genderrelaties? Hoe verhogen collectieve organisaties (bedrijven, MKB, vakbonden, enz.) de inzetbaarheid en worden zij leerorganisaties?

6. BESTUUR, BURGERSCHAP EN DE DYNAMIEK VAN DE EUROPESE INTEGRATIE

De Europese integratie is een proces dat mettertijd verschillende vormen heeft aangenomen en de integratie zelf kan meer als een 'werk in uitvoering' worden beschouwd dan als een voltooid project. De problematiek van bestuur en burgerschap is een zeer belangrijke uitdaging van het integratieproces.

Doel van deze onderzoektaak is de sociaal-economische kennis te verbeteren die van nut kan zijn bij het identificeren van de belangrijkste problemen en kansen voor verdere integratie in een breder Europa, gelet op de politieke dimensie van de EU. In dit verband zijn de volgende kwesties van bijzondere relevantie: wettigheid en verantwoordingsplicht, burgerparticipatie aan besluitvorming en de vorming van burgerschapsidentiteiten, institutioneel aanpassingsvermogen en innovatie, de opkomst van een "Europese openbare ruimte" en nieuwe problemen met betrekking tot 'veiligheid'.

Specifieke onderzoekswesties en -vragen die kunnen worden behandeld zijn ondermeer:

De interacties tussen de begrippen verantwoordingsplicht en wettigheid en het proces van de Europese integratie verdienen zorgvuldige overweging. Welke vormen van institutionele aanpassing en innovatie kunnen een oplossing bieden voor zowel het probleem van het 'democratische tekort' als de behoefte aan effectieve, efficiënte en billijke beleidsvorming? Welke vormen van verantwoordingsplicht dienen zich aan (b.v. verantwoordingsplicht t.a.v. 'stakeholders' en/tegenover 'shareholders') met betrekking tot politieke en financiële instellingen (b.v. de ECB) en het gebruik van deskundige adviesorganen? Wordt wettigheid hoofdzakelijk gebaseerd op directe participatie of kunnen representatieve en overlegprocessen een bijdrage leveren?

De opkomst van een Europese 'openbare ruimte' zorgt voor veel discussie en dient verder te worden verkend. Welke processen van economische, politieke en sociale convergentie en divergentie komen tot uiting in Europa? Welke vormen van besluitvorming kunnen verdere convergentie belemmeren of bevorderen? Ontstaan er vormen van "collectief Europees belang"? Welke methoden en processen kunnen ervoor zorgen dat bepaalde argumenten de besluitvorming beïnvloeden, ook als deze niet gesteund worden door sterke belangengroepen? Wat is de inbreng van de massamedia in de openbare discussie en het bepalen

van de politieke agenda? Wat is de rol van politieke partijen en andere vormen van collectieve mobilisering (zoals NGO's en non-profit organisaties)?

Burgerschap wordt in de context van de Europese integratie steeds meer benadrukt. Welke vormen van burgerschap ontstaan er? Hoe verschillen zij van op de natie of op ethniciteit gebaseerd burgerschap? Welke mechanismen van opnemings of uitsluiting zijn in verschillende vormen van burgerschap mogelijk? Hoe kan burgerschap bijdragen tot grotere gelijkheid van de burgers, met eerbied voor verscheidenheid, inclusief genderdimensies? In welke verhouding staan de burgers tot representatieve instellingen op alle niveaus, ook supranationaal?

De aan de gang zijnde veranderingen in Europa roepen vragen op met betrekking tot traditionele begrippen als grenzen en aanverwante kwesties. Hoe worden de concepten en percepties van 'veiligheid' (in de brede zin, d.w.z. meer dan 'militaire veiligheid') opnieuw gedefinieerd in de context van een ruimer Europa? Wat zijn de uitdagingen ten aanzien van beleid en percepties die door het 'nieuwe buitenland' worden gesteld (b.v. de aparte rol van Europa bij het voorkomen en oplossen van conflicten?).

Bij het aanpakken van deze taak worden de ontwikkeling van vergelijkende perspectieven met betrekking tot de huidige en kandidaat-lidstaten van de EU en een analyse van de EU als aparte entiteit, gestimuleerd.

7. DE UITDAGING VAN DE UITBREIDING VAN DE EU

De uitbreiding van de EU heeft economische, sociale, politieke en culturele implicaties, zowel in de toetredende landen als in Europa in zijn geheel. Een beter begrip van de dynamiek van dit proces is nodig om een stevige grondslag te leggen voor beleidsvorming op de verschillende gebieden en op de verschillende betrokken niveaus.

Doel van deze taak is een betere beoordeling van de belangrijkste effecten van de uitbreiding van de EU op zowel de toetredende landen als de huidige lidstaten van de EU, door een nieuw licht te werpen op de verschillende culturele, politieke, sociale en economische aspecten van het lopende uitbreidingsproces en door evaluaties van potentiële beleidsopties.

De onderzoekactiviteiten moeten de politieke, economische en sociale agenda's en de prioriteiten daarvan in verschillende delen van Europa, waaronder ook de toetredende landen, analyseren en vergelijken. Dit moet ook nuttig zijn om inzicht te krijgen in het effect van de uitbreiding van de EU op de verschillende aspecten van het aan de gang zijnde proces van Europese integratie.

Onderzoekvragen die behandeld kunnen worden zijn ondermeer: de verplaatsing van arbeidsintensieve bedrijven en diensten naar toetredende landen en de sociale en economische effecten daarvan in de lidstaten van de EU en de toetredende landen; regionale betrokkenen en identiteiten in de toetredende landen en de potentiële rol daarvan binnen het regionale beleid van de EU; gevolgen van de uitbreiding van de EU op het gebied van (her)verdeling; het aanpassingsproces in grensgebieden; lessen van de recente snelle overgangsprocessen in de LMOE voor de institutionele en politieke hervormingsprocessen binnen de Europese Unie.

Omdat de toekomstige uitbreiding van de EU niet alleen de politieke kaart van Europa zal veranderen, maar ook de “geestelijke kaart” van de burgers, moet de culturele dimensie van de uitbreiding van de EU, met onderwerpen zoals de rol van talen, het belang van godsdienstige overtuigingen of verschillen in waardensystemen, in passende mate in de opzet van de onderzoekactiviteiten over deze problematiek worden opgenomen.

Voor deze taak is er een grote behoefte aan vergelijkende analyses, aangezien essentiële informatie ontbreekt of verouderd is. Voorts wordt een historisch en toekomstgericht perspectief als essentieel beschouwd om een degelijke analyse van de lopende hervormingsprocessen mogelijk te maken.

Algemene overwegingen bij het opstellen van voorstellen

Er zijn duidelijk verschillende manieren waarop de bovengenoemde onderzoektaken kunnen worden aangepakt. Teneinde een optimale bijdrage tot de algemene doelstellingen en inhoud van de kernactiviteit te leveren, wordt de indieners van voorstellen sterk aangeraden de volgende overwegingen in hun voorstel mee te nemen, *in de mate dat deze van toepassing zijn op de doelstellingen en inhoud van het voorstel*.

Aanpak en opzet van het onderzoek

- Er kan steun worden verleend voor *conceptueel, empirisch, vergelijkend en prospectief onderzoek*. *Prospectief onderzoek* kan bestaan uit scenario's, prognoses, modellen, enz. Een adequate *historische dimensie* en analyse kunnen voor sommige voorstellen ook zeer aangewezen zijn. *Vergelijkend onderzoek* dient te zorgen voor een zinvolle Europese behandeling, met voldoende aandacht voor regionale en culturele verscheidenheid. Liever dan zuiver parallelle studies in verscheidene landen of regio's te verrichten, moet worden gepoogd variaties in concepten, enz. te analyseren om vergelijkbare gegevens te produceren en vergelijkende analyses uit te voeren.
- Zowel voor OTO-projecten als thematische netwerken worden *multidisciplinaire perspectieven* sterk aangemoedigd, met passende aandacht voor verschillende sociaal-wetenschappelijke benaderingen en tradities in de gehele EU. Het kan daarbij gaan om sociologie, economie, politieke wetenschappen, psychologie, antropologie, menswetenschappen, enz.
- Bij het opzetten van de projecten/netwerken moet zorgvuldig aandacht worden besteed aan de *plannen voor verspreiding en benutting* van de resultaten en bevindingen in een *Europees perspectief*. In dit verband moet uit de opzet van het project blijken dat het een bijdrage kan leveren tot de huidige en te verwachten discussie over sociaal en aanverwant beleid in Europa.

Relevantie voor het beleid

Het analytisch kader van een voorstel moet rekening houden met de implicaties ervan voor huidig en zich ontwikkelend beleid op verschillende niveaus, met bijzondere aandacht voor het beleid op EU-niveau. Terzelfdertijd worden vergelijkende analyses van beleidsvormen (in verschillende territoriale entiteiten en/of op verschillende beleidsterreinen, enz.) gestimuleerd.

UITVOERING

De kernactiviteit wordt ten uitvoer gelegd door middel van **OTO-projecten**, **thematische netwerken** en, voor zover relevant, **begeleidende maatregelen** en **gecoördineerde werkzaamheden**. Voor OTO-projecten, die één tot drie jaar kunnen duren, wordt in de regel maximaal 1,5 miljoen euro steun verleend. De communautaire steun voor thematische netwerken bedraagt in de regel niet meer dan 0,02 miljoen euro gemiddeld per partner per jaar. **Specifieke begeleidende maatregelen** zijn:

Stimuleringsubsidies: Doel van deze maatregel is communautaire steun te verlenen om potentiële deelnemers bijeen te brengen teneinde de ontwikkeling te stimuleren van toekomstige richtingen in het onderzoek die van bijzonder belang zijn voor de algemene doelstellingen van deze kernactiviteit, met name op nieuwe onderzoekgebieden, waaronder trans- en multidisciplinaire benaderingen of op gebieden waar de Europese samenwerking in verhouding tot de behoeften zwak is.

Integratie van gegevens en ontwikkeling van onderzoekinfrastructuur: Er wordt steun verleend voor activiteiten die erop gericht zijn gegevens- en indicatorsystemen te ontwikkelen en te integreren en gemeenschappelijke onderzoekinfrastructuur op te bouwen. De voorstellen uit hoofde van deze maatregel mogen in de regel in totaal niet meer dan 2 miljoen euro kosten, terwijl de communautaire bijdrage in beginsel maximaal 50% van de kosten dekt.

Aan de kernactiviteit kan door onderzoekers van buiten de lidstaten en geassocieerde staten worden deelgenomen overeenkomstig de in het besluit krachtens artikel 167, van het EG-Verdrag beschreven regels voor deelneming. De kernactiviteit vormt hiermee een aanvulling op de activiteiten van het horizontale programma "Bevestiging van de internationale rol van communautair onderzoek".

Beoordelingscriteria

De selectie van voorstellen voor te ondersteunen OTO-projecten en thematische netwerken en de vaststelling van de hoogte van de steun geschieden overeenkomstig de algemene criteria aan de hand van onderstaande specifieke criteria:

- wetenschappelijke kwaliteit en innoverend karakter;
- toegevoegde waarde voor de Gemeenschap en bijdrage tot het EU-beleid;
- economische ontwikkeling en wetenschappelijke en technologische vooruitzichten (deugdelijkheid van de exploitatiestrategieën, strategische gevolgen van het voorgestelde project, deugdelijkheid van de verspreidingsstrategieën); en
- middelen, partnerschap en beheer.

Bovendien worden voorstellen geselecteerd op grond van de bijdrage die zij leveren tot de voor de desbetreffende uitnodiging vastgestelde onderzoektaken en tot de strategische doelstellingen en onderling samenhangende thema's van de kernactiviteit. De *wetenschappelijke kwaliteit* wordt getoetst aan de hand van de

theorie en methode, de helderheid van het voorstel en de kwaliteit van het partnerschap. Een gedetailleerde uitleg bij en toelichting op alle criteria is opgenomen in het *Beoordelingshandboek*.

INDICATIEF TIJDSHEMA¹³

Publicatie uitnodiging tot het indienen van voorstellen	Termijn voor de ontvangst van voorstellen	Verwachte datum van ondertekening van de eerste contracten	Gebieden waarop de uitnodiging betrekking heeft	Soort projecten waarop de uitnodiging betrekking heeft	Indicatieve begroting als % van de totale begroting voor uitnodigingen
16/03/99	02/06/99	januari 2000	zie onderzoektaken eerste uitnodiging	OTO-projecten, thematische netwerken	18
15/12/99	28/06/00	Maart 2001	specifieke onderzoektaken	OTO-projecten, thematische netwerken	33
01/09/01	15/12/01	september 2002	specifieke onderzoektaken	OTO-projecten, thematische netwerken	40

COÖRDINATIE BINNEN HET VIJFDE KADERPROGRAMMA EN MET ANDERE INITIATIEVEN

Coördinatie binnen het vijfde kaderprogramma: sociaal-economisch onderzoek wordt door zowel de specifieke programma's als deze activiteit gefinancierd. Ingevolge het programma "Menselijk potentieel" worden de sociaal-economische onderzoekactiviteiten van de specifieke programma's gecoördineerd en ondersteund, door vergaring en verspreiding van relevante informatie, om te waarborgen dat bij deze programma's consequent rekening wordt gehouden met de sociaal-economische dimensie. Onder meer om een goede basis te leggen voor toekomstige activiteiten op het gebied van sociaal-economisch onderzoek wordt uit hoofde van het horizontale programma jaarlijks een verslag opgesteld over "Sociaal-economisch onderzoek in het vijfde kaderprogramma". De specifieke programma's verschaffen het horizontale programma alle relevante informatie die nodig is voor de voorbereiding van deze jaarverslagen. De coördinatieactiviteiten zijn tevens bedoeld om te waarborgen dat de indirecte activiteiten en dit horizontale programma elkaar aanvullen. Wat de coördinatie van de in het kader van de kernactiviteit geleverde inspanningen betreft, worden de indirecte activiteiten gegroepeerd rond gemeenschappelijke onderzoekdoelstellingen en -thema's teneinde de synergieën en onderzoekresultaten te optimaliseren.

Coördinatie met andere communautaire onderzoekprogramma's en andere Europese onderzoekkaders: er vindt tevens coördinatie plaats met andere communautaire onderzoekinstrumenten, zoals de COST-activiteiten op het gebied van de sociale wetenschappen of de communautaire programma's voor onderwijs, opleiding en jongeren. Deze coördinatie bestaat voornamelijk in het vaststellen van gemeenschappelijke thema's en prioriteiten; het uitwisselen van informatie over activiteiten om doublures te voorkomen; en het vaststellen van aanvullende

¹³ De directeur-generaal kan de datum van publicatie van de uitnodiging tot het indienen van voorstellen maximaal een maand vervroegen of uitstellen. In dat geval verschijnt er op de oorspronkelijk geplande publicatiedatum in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen een bekendmaking waarin de potentiële indieners van voorstellen op de hoogte worden gesteld van de nieuwe data. De Commissie behoudt zich het recht voor de voor een uitnodiging beschikbare begroting niet volledig vast te leggen. Als met de naar aanleiding van de eerste uitnodiging ontvangen voorstellen de doelstellingen van het programma niet kunnen worden verwezenlijkt, dan kan de verantwoordelijke directeur-generaal besluiten een tweede uitnodiging tot het indienen van voorstellen te publiceren.

activiteiten voor gemeenschappelijke verspreiding en exploitatie van resultaten ten behoeve van de beleidsvorming.

E. ONDERSTEUNING VAN DE ONTWIKKELING VAN HET WETENSCHAPS- EN TECHNOLOGIEBELEID IN EUROPA

DOELSTELLINGEN

Deze activiteiten bieden beleidsmakers die moeten beslissen over de ontwikkeling van het wetenschaps- en technologiebeleid in Europa een flexibele dienst, ter ondersteuning en aanvulling van de activiteiten op nationaal en internationaal niveau. Ze dragen bij tot een openlijke dialoog en stimuleren beleidsmakers en onderzoekers om inzake de ontwikkelingen in het wetenschaps- en technologiebeleid van elkaar te blijven leren, en zorgen ervoor dat relevante gegevens worden verzameld, geanalyseerd en samengevoegd.

TE BEREIKEN RESULTATEN

Specifieke doelstellingen die worden nagestreefd zijn onder meer¹⁴:

- gerichte verspreiding van resultaten onder relevante beleidsfora;
- consolidatie van resultaten door beleidsnota's waarin de stand van zaken met betrekking tot de kennis op een bepaald gebied wordt uiteengezet;
- analyseverslagen over de voornaamste OTO-beleidsvraagstukken, met een overzicht van de beleidsopties;
- verslagen over Europese indicatoren voor wetenschap en technologie en andere thematische verslagen;
- een coherente en vergelijkbare reeks Europese indicatoren voor wetenschap en technologie; en
- regelmatige publicatie van de bij deze activiteit vergaarde informatie op internet.

STRATEGISCHE ANALYSE VAN SPECIFIEKE BELEIDSKWESTIES

PRIORITEITEN

Deze eerste soort activiteit betreft analyse- en syntheseswerkzaamheden met betrekking tot een beperkt aantal specifieke kwesties op het gebied van het wetenschaps- en technologiebeleid, met name op de volgende terreinen.

Europees wetenschaps- en technologiebeleid en nationale en mondiale systemen: het Europese wetenschaps- en technologiebeleid ontwikkelt zich in de context van de steeds verdergaande integratie van economieën op Europees en mondiaal niveau en de voortdurende mondialisering van wetenschap en technologie. De interacties tussen deze trends en de implicaties daarvan voor de opzet en tenuitvoerlegging van het wetenschaps- en technologiebeleid op regionaal, nationaal en Europees niveau moeten worden bestudeerd.

¹⁴ De lidstaten krijgen toegang tot informatie afkomstig van werkzaamheden in het kader van deze kernactiviteit overeenkomstig artikel 19, lid 3, van het Besluit van de Raad inzake de regels voor deelneming en verspreiding krachtens artikel 167 van het Verdrag.

Relatie tussen OTO- en andere beleidsmaatregelen binnen het Europese institutionele kader: de synergieën of fricties tussen beleidsmaatregelen op verschillende gebieden (zowel nationaal als internationaal) moeten worden bestudeerd met betrekking tot de ontwikkeling van wetenschap, technologie, innovatie en het menselijk onderzoekspotentieel in een "systemische" context, rekening houdend met de bijdrage die OTO kan leveren tot andere beleidsterreinen.

Beheer van veranderingen in het wetenschaps- en technologiebeleid: trends en de implicaties daarvan voor de opzet, het beheer en de beoordeling van het beleid inzake wetenschap, technologie en innovatie moeten worden geanalyseerd in het licht van de groeiende mogelijkheden en stijgende kosten van onderzoek, in combinatie met de beperkte middelen en de noodzaak de inherente risico's van onderzoek te aanvaarden.

Samenwerking op het gebied van wetenschap, technologie en innovatie: veranderende behoeften en beleidsmogelijkheden: er moet worden onderzocht hoe verschillende partnerschapsvormen tot stand komen en zich aanpassen aan economische en institutionele veranderingen, en hoe bij het uitstippelen van het wetenschaps- en technologiebeleid het beste rekening kan worden gehouden met de bijdrage die de uiteenlopende partnerschapsvormen kunnen leveren tot wetenschap, technologie en innovatie.

UITVOERING

Deze eerste categorie activiteiten is bedoeld om een voortdurende, open dialoog met deskundigen, beleidsmakers en intermediairs op het gebied van het wetenschaps- en technologiebeleid te waarborgen, met de volgende doeleinden:

- beleidsmakers en deskundigen inzake kwesties met betrekking tot het opstellen en uitvoeren van beleid op regionaal, nationaal en Europees niveau met elkaar in contact te brengen zodat zij ervaringen kunnen uitwisselen en van elkaar kunnen leren;
- analyse- en syntheseswerkzaamheden uit te voeren en kennis en inzicht te verwerven inzake vraagstukken en mogelijkheden die van belang zijn voor wetenschap en technologie in een Europees kader, en deze kennis aan te wenden ten behoeve van beleidsmakers op het gebied van wetenschap en technologie op verschillende niveaus.

Deze eerste categorie activiteiten wordt uitgevoerd door middel van thematische netwerken en begeleidende maatregelen.

In de thematische netwerken komen onderzoekorganisaties uit verschillende landen en, waar aangewezen, beleidsmakers en andere belanghebbenden bijeen, die gericht zijn op het behalen van resultaten welke in een beleidscontext moeten worden gebruikt.

Naast de in hoofdstuk F omschreven begeleidende maatregelen behoren tot de voor deze activiteit specifieke extra begeleidende maatregelen:

- groepen deskundigen inzake specifieke beleidskwesties. De deskundigen worden geselecteerd uit een naar aanleiding van een in het Publicatieblad

verschenen uitnodiging tot aanmelding (PB C120 van 1.5.1999) opgestelde lijst;
en

- technische ondersteuning voor de coördinatie van en verslaglegging over thematische deskundigengroepen, de organisatie van workshops voor deze groepen en andere activiteiten waarin beleidsmakers en deskundigen met elkaar in contact worden gebracht.

BEOORDELINGSCRITERIA

Bij de selectie wordt voorrang gegeven aan op nieuwe vraagstukken en beleidstrends gerichte voorstellen, waarbij een kritische massa van inputs van verschillende vakgebieden en disciplines wordt gecombineerd en/of actoren uit diverse vakgebieden samenwerken aan een coherente op het wetenschaps- en technologiebeleid gerichte benadering. Voorstellen moeten de relevantie en toegevoegde waarde van de voorgestelde activiteit voor de toekomstige ontwikkeling van het wetenschaps- en technologiebeleid in Europa aantonen. Aldus worden met de voorgestelde activiteit impliciet de sociale en economische doelstellingen van de Gemeenschap nagestreefd, zodat de voorstellen niet specifiek aan deze criteria hoeven te worden getoetst. In overeenstemming met de aard van de maatregel kunnen er voor begeleidende maatregelen meer specifieke selectie- en toekenningscriteria worden vastgesteld.

INDICATIEF TIJDSHEMA¹⁵

Publicatie uitnodiging tot het indienen van voorstellen	Termijn voor de ontvangst van voorstellen	Verwachte datum van ondertekening van de eerste contracten	Gebieden waarop de uitnodiging betrekking heeft	Soort projecten waarop de uitnodiging betrekking heeft	Indicatieve begroting als % van de totale begroting voor uitnodigingen
16/03/99	02/06/99	01/10/99	alle	thematische netwerken	18
16/03/99	tot 02/06/00 ¹⁶	4 maanden na beoordeling	alle	studies enz.	7
01/03/00	tot 15/06/02 ¹⁷	4 maanden na beoordeling	alle	studies enz.	25
01/03/00	05/06/00	01/11/00	alle	thematische netwerken	25
15/03/01	29/06/01	01/11/01	alle	thematische netwerken	25

GEMEENSCHAPPELIJK BESTAND VAN INDICATOREN INZAKE WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE

PRIORITEITEN

Deze tweede categorie activiteiten is gericht op de ontwikkeling van relevante en op verschillende niveaus (regionaal, nationaal, Europees, mondiaal) vergelijkbare indicatoren voor het ontwerp, de coördinatie en de beoordeling van OTO-strategieën in Europa. De activiteiten, die worden verricht in samenwerking met het Bureau voor de Statistiek, de betrokken diensten van de Commissie en gespecialiseerde instellingen in Europa, moeten op termijn een gemeenschappelijk Europees bestand van indicatoren inzake wetenschap, technologie en innovatie opleveren. De activiteiten bestrijken de volgende gebieden:

Europese indicatoren inzake wetenschap, technologie en innovatie: dit behelst het coördineren, financieren en controleren van de werkzaamheden die noodzakelijk zijn voor de wijziging, harmonisatie, formulering en verspreiding van geschikte indicatoren voor de Unie en de voornaamste derde landen teneinde een coherente reeks indicatoren met bijbehorende meta-gegevens te ontwikkelen. Het gaat hierbij om indicatoren voor wetenschap en technologie en enkele hiermee samenhangende economische indicatoren.

¹⁵ De directeur-generaal kan de datum van publicatie van de uitnodiging tot het indienen van voorstellen maximaal een maand vervroegen of uitstellen. In dat geval verschijnt er op de oorspronkelijk geplande publicatiedatum in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen een bekendmaking waarin de potentiële indieners van voorstellen op de hoogte worden gesteld van de nieuwe data. De Commissie behoudt zich het recht voor de voor een uitnodiging beschikbare begroting niet volledig vast te leggen. Als met de naar aanleiding van de eerste uitnodiging ontvangen voorstellen de doelstellingen van het programma niet kunnen worden verwezenlijkt, dan kan de verantwoordelijke directeur-generaal besluiten een tweede uitnodiging tot het indienen van voorstellen te publiceren.

¹⁶ Er wordt een uitnodiging gepubliceerd, waarop tot 02/06/00 kan worden gereageerd. Tot deze datum kunnen voorstellen worden ingediend, op tijdstippen die afhangen van het aantal ontvangen voorstellen, met een tussentijd van maximaal drie maanden. De eerste evaluatie zitting zal in juli 1999 op basis van voorstellen ontvangen vóór 02/06/99 plaatsvinden.

¹⁷ Er wordt een uitnodiging gepubliceerd, waarop tot 15/06/02 kan worden gereageerd. Deze uitnodiging vervangt de uitnodiging van 16/03/99 voor de periode waarin beide elkaar overlappen (tussen 15/03/00 en 02/06/00). Tot 15/06/02 kunnen voorstellen worden ingediend. Zij worden beoordeeld op tijdstippen die afhangen van het aantal ontvangen voorstellen, met een tussentijd van maximaal drie maanden.] De eerste beoordeling vindt plaats in juli 2001 op basis van voorstellen die vóór 15/07/01 zijn ontvangen.

Studies naar nieuwe indicatoren voor nieuwe beleidsmaatregelen op het gebied van wetenschap en innovatie: er worden studies verricht om op een beperkt aantal gebieden nieuwe concepten voor mogelijke indicatoren te ontwerpen, de haalbaarheid ervan te beoordelen en ze te ontwikkelen. Op welke gebieden deze nieuwe indicatoren betrekking zullen hebben, wordt vastgesteld in overleg met beleidsmakers op het terrein van wetenschap en technologie en deskundigen op het terrein van indicatoren (bijvoorbeeld indicatoren voor wetenschap en technologie voor de dienstensector, of nieuwe indicatoren voor menselijke hulpbronnen, zoals voor opleidingsniveau, sekse of mobiliteit).

Teneinde bij te dragen tot de ontwikkeling van nieuwe indicatoren en nieuwe analytische benaderingen van indicatoren van wetenschap en technologie, gericht op de behoeften van Europese bepalers van wetenschaps- en technologiebeleid, wordt voor de volgende thema's een uitnodiging tot het indienen van voorstellen gepubliceerd:

Thema 1: Koppeling van indicatoren voor W&T, innovatie en economische prestaties

Door een betere exploitatie van de verschillende beschikbare gegevensbronnen moet het onderzoek beogen de koppeling tussen verschillende soorten indicatoren voor de analyse van de interactie tussen O&O, innovatie en economische en commerciële activiteiten te ontwikkelen op het niveau van afzonderlijke ondernemingen, universiteiten, onderzoekcentra, enz., met inachtneming van de regels inzake vertrouwelijkheid van dergelijke gegevens in de lidstaten. De resultaten moeten een vergelijkende analyse van het gedrag en de prestaties van de belangrijkste betrokkenen bij W&T en innovatie in de verschillende Europese landen vergemakkelijken.

Thema 2: Indicatoren van de dynamiek, inertie en doelmatigheid van onderzoek- en innovatiesystemen en -beleid in Europa

Doel is het gebruik van indicatoren voor de kwantitatieve analyse van de factoren van verandering en inertie in de evolutie op lange termijn van O&O- en innovatiesystemen en -beleid op de Europees, nationaal en regionaal niveau te verbeteren. Dit moet de ontwikkeling behelzen van indicatoren om de analyse van de 'co-evolutie' van het onderwijssysteem, het onderzoek- en innovatiesysteem en het industriële systeem, evenals de doelmatigheid van de verschillende beleidsvormen die het concurrentievermogen van de Europese economieën beïnvloeden, te versterken.

Thema 3: Nieuwe benaderingen en indicatoren voor de kwantitatieve analyse van W&T

Doel van dit thema is nieuwe indicatoren en nieuwe methodologische en kwantitatieve benaderingen te ontwikkelen om de evaluatie, vergelijking en prospectieve analyse van het Europese onderzoek- en innovatiebeleid te verbeteren. Het onderzoek moet zich richten op nieuwe manieren om bestaande gegevens te benutten, het gebruik van nieuwe indicatoren en de ontwikkeling van nieuwe analyse-instrumenten of -methodologieën.

Deze 3 thema's worden ten uitvoer gelegd door middel van OTO-projecten en thematische netwerken.

UITVOERING

Ontwikkeling, aanpassing en modernisering van indicatoren voor wetenschap en technologie: gedurende een proeffase worden de indicatoren opgesteld op basis van de materialen waarover verschillende Europese, internationale, nationale of particuliere instellingen beschikken. De diensten van de Commissie zullen contact onderhouden met verschillende belangrijke actoren op het gebied van indicatoren (OESO, lidstaten) teneinde de indicatoren, met name de traditionele indicatoren inzake O&O en innovatie, te harmoniseren en te moderniseren. Dit moet leiden tot verbetering van het bestand van beschikbare indicatoren, zowel door aanscherping van de traditionele indicatoren als door voorbereiding en invoering van nieuwe indicatoren.

Studies maar nieuwe indicatoren voor nieuw beleid: dit tweede onderdeel omvat de activiteiten die noodzakelijk zijn voor het ontwerp en de ontwikkeling van nieuwe indicatoren voor wetenschap en technologie, voor verbetering van de kwantitatieve analyses van Europese onderzoek- en innovatiesystemen en voor verbetering van het inzicht in de nieuwe kwesties die spelen op Europees niveau. Tevens wordt beoogd Europese deskundigheid te verwerven op het gebied van kwantitatieve analyse en indicatoren voor wetenschap, technologie en innovatie, door bevordering van nuttige interacties op dit gebied. Tevens zullen er horizontale en thematische verslagen worden voorbereid (bijvoorbeeld een volgend Europees verslag inzake indicatoren voor wetenschap en technologie, of een statistische cd-rom).

De activiteiten worden ten uitvoer gelegd door middel van OTO-projecten , thematische netwerken en de volgende begeleidende maatregelen:

- verlening van diensten voor de opbouw van het gemeenschappelijke bestand van indicatoren voor wetenschap en technologie;
- studies en haalbaarheidsstudies inzake specifieke thema's, met als doel nieuwe indicatoren te ontwerpen en te ontwikkelen en analytisch inzicht te krijgen; en
- technische ondersteuning met betrekking tot de coördinatie.

BEOORDELINGSCRITERIA

De selectie van voorstellen voor te ondersteunen OTO-projecten en thematische netwerken en de vaststelling van de hoogte van de steun geschieden overeenkomstig de algemene criteria aan de hand van onderstaande specifieke criteria:

- wetenschappelijke kwaliteit en innoverend karakter;
- toegevoegde waarde voor de Gemeenschap en bijdrage tot het EU-beleid;
- economische ontwikkeling en wetenschappelijke en technologische vooruitzichten (deugdelijkheid van de exploitatiestrategieën, strategische gevolgen van het voorgestelde project, deugdelijkheid van de verspreidingsstrategieën); en
- middelen, partnerschap en beheer.

De wetenschappelijke kwaliteit wordt getoetst aan de hand van de theorie en methode, de helderheid van het voorstel en de kwaliteit van het partnerschap. Een gedetailleerde uitleg bij en toelichting op alle criteria is opgenomen in het Beoordelingshandboek.

INDICATIEF TIJDSHEMA¹⁸ - GEMEENSCHAPPELIJKE BASIS VAN WETENSCHAP, TECHNOLOGIE EN INNOVATIE INDICATOREN

<u>Publicatie uitnodiging tot het indienen van voorstellen</u>	<u>Termijn voor de ontvangst van voorstellen</u>	<u>Verwachte datum van ondertekening van de eerste contracten</u>	<u>Gebieden waarop de uitnodiging betrekking heeft</u>	<u>Soort projecten waarop de uitnodiging betrekking heeft</u>	<u>Indicatieve begroting als % van de totale begroting voor uitnodigingen</u>
<u>01/03/00</u>	<u>30/06/00</u>	<u>02/11/00</u>	<u>thema's 1,2,3</u>	<u>OTO-projecten en thematische netwerken</u>	<u>100%</u>

COÖRDINATIE MET ANDERE OTO-PROGRAMMA'S VAN HET VIJFDE KADERPROGRAMMA

Er wordt voor gezorgd dat de activiteiten aansluiten en een aanvulling vormen op de activiteiten van andere specifieke programma's en die van het Instituut voor technologische prognose teneinde wederzijdse voordelen en synergieën tot stand te brengen, door coördinatie en het gebruik van geharmoniseerde instrumenten en een gemeenschappelijke aanpak bij de verspreiding van resultaten.

¹⁸ De directeur-generaal kan de datum van publicatie van de uitnodiging tot het indienen van voorstellen maximaal een maand vervroegen of uitstellen. In dat geval verschijnt er op de oorspronkelijk geplande publicatiedatum in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen een bekendmaking waarin de potentiële indieners van voorstellen op de hoogte worden gesteld van de nieuwe data. De Commissie behoudt zich het recht voor de voor een uitnodiging beschikbare begroting niet volledig vast te leggen. Als met de naar aanleiding van de eerste uitnodiging ontvangen voorstellen de doelstellingen van het programma niet kunnen worden verwezenlijkt, dan kan de verantwoordelijke directeur-generaal besluiten een tweede uitnodiging tot het indienen van voorstellen te publiceren.

F. BEGELEIDENDE MAATREGELEN VOOR HET PROGRAMMA

Begeleidende maatregelen bestaan voornamelijk in:

- studies ter ondersteuning van dit programma en als voorbereiding op toekomstige activiteiten, onder meer naar strategische kwesties die zich tijdens het programma voordoen;
- uitwisseling van informatie, conferenties, seminars, workshops, rondetafelconferenties, onderzoekpanels en andere wetenschappelijke of technische conferenties, inclusief werkgroepen om de ontwikkeling van kennis "aan de grenzen van de wetenschap" te ondersteunen;
- gebruik van externe deskundigheid, onder meer met het oog op de in artikel 5, lid 1, van het vijfde kaderprogramma bedoelde toetsing van het specifieke programma, de in artikel 5, lid 2, van het vijfde kaderprogramma bedoelde externe evaluatie, de evaluatie van voorgestelde OTO-werkzaamheden onder contract of het toezicht op de uitvoering daarvan;
- activiteiten op het gebied van verspreiding, informatie en bekendmaking, waaronder wetenschappelijke publicaties en activiteiten met betrekking tot de promotie en exploitatie van resultaten en de overdracht van technologie;
- bevordering van de bekendheid en het prestige van de Marie Curie-bursalen door middel van de vereniging van Marie Curie-bursalen;
- steun om potentiële deelnemers bijeen te brengen teneinde een gedetailleerd werkprogramma voor een onderzoekvoorstel op te stellen, vooral als middel om voorstellen te stimuleren die betrekking hebben op nieuwe opkomende gebieden van wetenschap en technologie, originele transdisciplinaire benaderingen of gebieden waarop nog maar zelden transnationale samenwerking heeft plaatsgehad;
- steun voor activiteiten op het gebied van voorlichting en hulp aan bij onderzoek betrokken partijen, waaronder het MKB.

Deze maatregelen worden door de Commissie ten uitvoer gelegd en kunnen wanneer daar aanleiding toe is onderwerp worden van uitnodigingen tot het indienen van voorstellen, aanbestedingen of subsidies. De communautaire bijdrage dekt tot 100% van de in aanmerking komende extra kosten van deze maatregelen.

In speciale gevallen kunnen er spontaan begeleidende maatregelen worden geïntroduceerd als subsidieverzoek.

G. INDICATIEVE VERDELING VAN DE PROGRAMMAMIDDELEN

	Totaal voor activiteit¹ miljoen euro	Bedrag voor uitnodi- gingen 1999 miljoen euro	Bedrag voor uitnodiging 2000² miljoen euro
STEUN VOOR DE OPLEIDING EN MOBILITEIT VAN ONDERZOEKERS	858	343	324
Netwerken voor opleiding door onderzoek		220	230
Marie Curie-beurzen		123	94
<i>Marie Curie-beurzen: individueel, terugkeer en ervaren onderzoekers</i>		44	79 ³
<i>Marie Curie-beurzen voor opleiding bij het bedrijfsleven</i>		20	15
<i>Marie Curie-ontwikkelingsbeurzen</i>		15	-
<i>Verblijven in Marie Curie-opleidingscentra</i>		44	-
BETERE TOEGANG TOT ONDERZOEKINFRASTRUCTUUR	182	122	60
Grensoverschrijdende toegang tot grote onderzoekinfrastructuur		75	
Samenwerkingsnetwerken voor infrastructuur		15	
OTO-projecten inzake onderzoekinfrastructuur		31	
Rondetafelconferenties en workshops		1	
BEVORDERING VAN WETENSCHAPPELIJKE EN TECHNOLOGISCHE KWALITEIT	50	15.8	16
Wetenschappelijke bijeenkomsten op hoog niveau		10	10
Onderscheidingen		1.8	2
Publieksvoorlichting		4	4
VERDIEPING VAN DE FUNDAMENTELE KENNIS OP SOCIAAL-ECONOMISCH GEBIED	165	30⁴	55⁵
ONDERSTEUNING VAN DE ONTWIKKELING VAN HET WETENSCHAPS- EN TECHNOLOGIEBELEID IN EUROPA	25	8	12
Strategische analyse van specifieke beleidskwesties		8	4.5
Gemeenschappelijk bestand van indicatoren inzake wetenschap en technologie		0	5

¹ De financiële bijdrage in verband met de deelneming van geassocieerde staten is niet inbegrepen.

² De indicatieve bedragen betreffen de in 2000 te publiceren uitnodigingen (dit betekent niet dat deze bedragen in 2000 noodzakelijk worden besteed).

³ Open uitnodiging gepubliceerd in 1999 - het indicatieve bedrag betreft de termijnen voor 2000 (dit betekent niet dat deze bedragen in 2000 noodzakelijk worden besteed).

⁴ Het genoemde bedrag betreft uitsluitend de eerste uitnodiging tot het indienen van voorstellen

⁵ Het genoemde bedrag betreft uitsluitend de eerste uitnodiging tot het indienen van voorstellen.

H. INDICATIEF TIJDSHEMA VOOR HET PROGRAMMA

Soort projecten waarop de uitnodiging betrekking heeft	Publicatie uitnodiging tot indienen van voorstellen	Termijn voor de ontvangst van voorstellen	Verwachte datum van ondertekening van de eerste contracten
Netwerken voor opleiding door onderzoek	16/03/99	02/06/99	februari 2000
Netwerken voor opleiding door onderzoek	15/12/00	4/05/01	februari 2002
Marie Curie-beurzen: individueel, terugkeer, ervaren onderzoekers	16/03/99	17/05/99	oktober 1999
Marie Curie-beurzen: individueel, terugkeer, ervaren onderzoekers	16/03/99	15/03/00	augustus 2000
Marie Curie-beurzen: individueel, terugkeer, ervaren onderzoekers	16/03/99	13/09/00	februari 2001
Marie Curie-beurzen: individueel, terugkeer, ervaren onderzoekers	16/03/99	14/03/01	augustus 2001
Marie Curie-beurzen: individueel, terugkeer, ervaren onderzoekers	16/03/99	12/09/01	februari 2002
Marie Curie-beurzen: individueel, terugkeer, ervaren onderzoekers	16/03/99	13/03/02	augustus 2002
Marie Curie-beurzen: bedrijfsleven	16/03/99	16/06/99	november 1999
Marie Curie-beurzen: bedrijfsleven	15/02/00	03/10/00	februari 2001
Marie Curie-beurzen: bedrijfsleven	15/02/01	13/06/01	oktober 2001
Marie Curie-beurzen: ontwikkeling	11/06/99	13/10/99	maart 2000
Marie Curie-beurzen: ontwikkeling	15/02/01	16/05/01	oktober 2001
Marie Curie-beurzen: opleidingscentra	11/06/99	13/10/99	maart 2000
Marie Curie-beurzen: opleidingscentra	15/02/01	16/05/01	oktober 2001
Onderzoekinfrastructuur: toegang	16/03/99	04/05/99	januari 2000
Onderzoekinfrastructuur: toegang	15/11/00	15/02/01	november 2001
Onderzoekinfrastructuur: samenwerkingsnetwerken	16/03/99	04/05/99	januari 2000
Onderzoekinfrastructuur: samenwerkingsnetwerken	16/11/99	15/02/00	november 2000
Onderzoekinfrastructuur: samenwerkingsnetwerken	15/11/00	15/02/01	november 2001
Onderzoekinfrastructuur: OTO-projecten	16/03/99	04/05/99	januari 2000
Onderzoekinfrastructuur: OTO-projecten	15/11/00	15/02/01	november 2001
Onderzoekinfrastructuur: rondetafelconferenties (thematische netwerken) & verkennende workshops	16/11/99	15/02/00	november 2000
Onderzoekinfrastructuur: rondetafelconferenties (thematische netwerken) & verkennende workshops	15/11/00	15/02/01	november 2001
Wetenschappelijke bijeenkomsten op hoog niveau	16/03/99	02/06/99	oktober 1999
Wetenschappelijke bijeenkomsten op hoog niveau	16/03/99	01/02/00	juni 2000
Wetenschappelijke bijeenkomsten op hoog niveau	16/03/99	01/02/01	juni 2001
Wetenschappelijke bijeenkomsten op hoog niveau	16/03/99	01/02/02	juni 2002
Onderscheidingen voor voortreffelijk onderzoek - Descartesprijs	01/12/99	17/03/00	september 2000
Onderscheidingen voor voortreffelijk onderzoek - Descartesprijs	29/09/0099	31/12/00	april 2001
Onderscheidingen voor voortreffelijk onderzoek -	3028/09/01	31/12/01	april 2001

Descartesprijs							
Soort projecten waarop de uitnodiging betrekking heeft					Publicatie uitnodiging tot indienen van voorstellen	Termijn voor de ontvangst van voorstellen	Verwachte datum van ondertekening van de eerste contracten
Onderscheidingen	voor	voortreffelijk	onderzoek	-	01/12/99	29/06/00	November 2000
Archimedesprijs							
Onderscheidingen	voor	voortreffelijk	onderzoek	-	15/04/00	1/05/01	November 2001
Archimedesprijs							
Onderscheidingen	voor	voortreffelijk	onderzoek	-	15/04/01	1/05/02	November 2002
Archimedesprijs							
Publieksvoorlichting					16/03/99	02/06/99	februari 2000
Publieksvoorlichting					15/01/00	15/04/00	oktober 2000
Publieksvoorlichting					15/01/01	15/04/01	oktober 2001
Publieksvoorlichting					15/01/02	15/04/02	oktober 2002
Verdieping van de fundamentele kennis op sociaal-economisch gebied: <i>OTO-projecten, thematische netwerken</i>					16/03/99	02/06/99	januari 2000
Verdieping van de fundamentele kennis op sociaal-economisch gebied: <i>OTO-projecten, thematische netwerken</i>					15/12/99	28/06/00	Maart 2001
Verdieping van de fundamentele kennis op sociaal-economisch gebied: <i>OTO-projecten, thematische netwerken</i>					01/09/01	15/12/01	september 2002
Strategische analyse van specifieke beleidskwesties: <i>thematische netwerken</i>					16/03/99	02/06/99	01/10/99
Strategische analyse van specifieke beleidskwesties: <i>thematische netwerken</i>					01/03/00	05/06/00	01/11/00
Strategische analyse van specifieke beleidskwesties: <i>studies, enz.</i>					16/03/99	tot 02/06/00	4 maanden na beoordeling
Strategische analyse van specifieke beleidskwesties: <i>studies, enz.</i>					01/03/00	tot 15/06/02	4 maanden na beoordeling
Strategische analyse van specifieke beleidskwesties: <i>thematische netwerken</i>					15/03/01	29/06/01	01/11/01
<u>Begeleidende maatregelen</u>					16/06/99	tot 15/05/00	4 maanden na beoordeling
<u>Begeleidende maatregelen</u>					16/05/00	tot 28/06/02	4 maanden na beoordeling

BIJLAGE

Tabel 1: Communautaire bijdragen voor Marie Curie-beurzen

Soort beurs	Type bursaal	Hoogte van de beurs	Vergoeding voor mobiliteitskosten (euro per bursaal per maand)	Reiskostenvergoeding	Vergoeding voor overhead/onderzoekskosten (euro per bursaal per maand)
Individuele Marie Curie-beurzen	onderzoekers met de nodige onderzoekervaring	referentiebedragen (zie tabel 2)	400	vaste reistarieven (zie tabel 3)	900(1200) ¹
Marie Curie-terugkeerbeurzen	onderzoekers met de nodige onderzoekervaring	referentiebedragen (zie tabel 2)	-	-	900(1200) ¹
Marie Curie-beurzen voor ervaren onderzoekers	ervaren onderzoekers	Richtsnoeren ²		vaste reistarieven (zie tabel 3)	900(1200) ¹
Marie Curie-beurzen voor opleiding bij het bedrijfsleven	postdoctorale onderzoekers	70% van de referentiebedragen (zie tabel 2)	400	-	-
	onderzoekers met de nodige onderzoekervaring	referentiebedragen (zie tabel 2)	400	-	-
Marie Curie-ontwikkelingsbeurzen	onderzoekers met de nodige onderzoekervaring	referentiebedragen (zie tabel 2)	400	50 euro per bursaal per maand ³	900(1200) ¹
Verblijven in Marie Curie-opleidingscentra	postdoctorale onderzoekers	1200 euro per bursaal per maand ³		100 euro per bursaal per maand ³	900(1200) ¹

¹ 1200 euro/maand voor experimentele/in laboratoria uitgevoerde projecten. Wat de beurzen voor ervaren onderzoekers betreft vormen deze cijfers een richtsnoer.

² Richtsnoeren voor de Marie Curie-beurzen voor ervaren onderzoekers:

- (1) onderzoekers die tijdens hun verblijf aan de gastinstelling een salaris blijven ontvangen van de instelling waarvan zij afkomstig zijn of een pensioen ontvangen, krijgen een vaste toelage van 1800 euro/maand;
- (2) voor onderzoekers die geen salaris ontvangen van de instelling waarvan zij afkomstig zijn gelden de volgende richtsnoeren:
 - 10-15 jaar ervaring op post-docniveau: 150% van het referentiebedrag (tabel 2); mobiliteitstoelage van 400 euro/maand.
 - 15-20 jaar ervaring op post-docniveau: 175% van het referentiebedrag (tabel 2); mobiliteitstoelage van 400 euro/maand.
 - > 20 jaar ervaring op post-docniveau: 200% van het referentiebedrag (tabel 2); mobiliteitstoelage van 400 euro/maand.

³ *Communautaire bijdrage aan de door de gastinstellingen aan de geselecteerde bursalen verstrekte vergoeding van de reiskosten naar het land van herkomst.*

⁴ *De bedragen voor geassocieerde staten die niet in lijst 2 zijn opgenomen worden geval per geval vastgesteld in afwachting van een overeenkomst met elke geassocieerde staat.*

Tabel 2: Referentiebedragen voor Marie Curie-bursalen

In deze tabel zijn de totale maandelijkse kosten weergegeven die de Commissie in de lidstaten of geassocieerde staten waar gastinstellingen zijn gevestigd betaalt voor houders van:

- individuele Marie Curie-beurzen;
- Marie Curie-beurzen voor opleiding bij het bedrijfsleven (uitsluitend voor onderzoekers met de nodige onderzoekervaring*);
- Marie Curie-ontwikkelingsbeurzen

LAND**	TOTAALBEDRAG VAN DOOR DE COMMISSIE BETAALDE MAANDELIJKE KOSTEN (EURO) (€)
OOSTENRIJK	4.280
BELGIË	5.000
DENEMARKEN	4.373
FINLAND	3.807
FRANKRIJK	3.600
DUITSLAND	4.500
GRIEKENLAND	3.100
IJSLAND	3.752
IERLAND	3.062
ISRAËL	3.875
ITALIË	3.813
LIECHTENSTEIN	4.243
LUXEMBURG	3.955
NEDERLAND	4.225
NOORWEGEN:	4.302
PORTUGAL	3.841/3.104***
SPANJE	3.342
ZWEDEN	4.291
ZWITSERLAND	4.243
VERENIGD KONINKRIJK	3.128

* Postdoctorale onderzoekers ontvangen 70% van het referentiebedrag.

- ** Voor nieuwe geassocieerde staten wordt de hoogte van de Marie Curie-beurzen, zolang met de afzonderlijke landen nog geen overeenstemming is bereikt over de referentiebedragen, per geval vastgesteld.
- *** Het lagere bedrag geldt voor gastinstellingen uit de publieke sector.

Tabel 3: Vaste reiskostenvergoeding voor Marie Curie-bursalen* (in euro)

	BE	DE	DK	ES	FR	GB	GR	IE	IT	LU	NL	PT	CH	AT	SE	NO	FI	IS	LI	IL
BE		600	800	1000	750	500	1000	750	1000	150	150	1200	600	750	1000	1000	1100	1100	600	1500
DE	600		650	1100	750	600	1000	800	1000	600	600	1400	600	400	750	750	1000	1000	600	1400
DK	800	650		1200	1000	600	1100	1000	1100	600	600	1400	600	750	450	450	600	600	600	1500
ES	1000	1100	1200		800	800	1000	1000	1000	1000	1000	400	1000	1100	1500	1500	1500	1500	1000	1500
FR	750	750	1000	800		600	1000	800	800	750	750	1000	600	800	1100	1100	1200	1200	600	1500
GB	500	600	600	800	600		1100	400	800	600	500	1000	600	800	800	800	800	800	600	1500
GR	1000	1000	1100	1000	1000	1100		1100	750	1000	1000	1000	750	750	1200	1200	1200	1200	750	750
IE	750	800	1000	1000	800	400	1100		1100	750	750	1000	850	850	1100	1100	1100	1100	850	1600
IT	1000	1000	1100	1000	800	800	750	1100		1000	1000	1100	600	600	1200	1200	1200	1200	600	1000
LU	150	600	600	1000	750	600	1000	750	1000		250	1200	500	750	1000	1000	1100	1100	500	1500
NL	150	600	600	1000	750	500	1000	750	1000	250		1200	600	750	1000	1000	1100	1100	600	1500
PT	1200	1400	1400	400	1000	1000	1000	1000	1100	1200	1200		1100	1200	1500	1500	1500	1500	1100	1600
CH	600	600	600	1000	600	600	750	850	600	500	600	1100		400	1100	1100	1200	1200	150	1400
AT	750	400	750	1100	800	800	750	850	600	750	750	1200	400		1000	1000	1000	1000	400	1400
SE	1000	750	450	1500	1100	800	1200	1100	1200	1000	1000	1500	1100	1000		400	400	600	1100	1500
NO	1000	750	450	1500	1100	800	1200	1100	1200	1000	1000	1500	1100	1000	400		400	600	1100	1500
FI	1100	1000	600	1500	1200	800	1200	1100	1200	1100	1100	1500	1200	1000	400	400		600	1200	1500
IS	1100	1000	600	1500	1200	800	1200	1100	1200	1100	1100	1500	1200	1000	600	600	600		1200	1750
LI	600	600	600	1000	600	600	750	850	600	500	600	1100	150	400	1100	1100	1200	1200		1400
IL	1500	1400	1500	1500	1500	1500	1500	1600	1000	1500	1500	1600	1400	1400	1500	1500	1500	1750	1400	

* Schaal van vaste bedragen voor vergoeding van de reiskosten van het gastland naar het land waarvan de bursaal onderdaan is of waar hij of zij werkzaam is.

Voor ervaren onderzoekers worden de reiskosten vanuit niet in deze tabel genoemde landen vergoed op basis van een door de aanvrager overgelegde kostenraming.